

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2956 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen posejdeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 2563
Zagreb št. 59.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Carinska zveza

med Jugoslavijo in Bolgarijo

Politika gospodarskega samozadovoljenja držav pomenja politiko gospodarskega samostojstva. In ta politika je karakteristična za vse povojno gospodarstvo sveta. Ta politika je težko zadela gospodarstvo po svetovni vojni nastalih malih držav, ki pa so bile sicer prisiljene od velikih držav, da branijo po načelu: »do ut desce gospodarstvo svoje zemlje pred brezobzirno konkurenco velikih držav, ki so videle v malih državah same igrače svoje gospodarske ekspanzivnosti. Mnogi modri državniki so kmalu sprevideli, da taka politika vodi do popolnega mednarodnega mrtvila v prometu in da je brezpogojno potrebno iti v mednarodni trgovinski politiki nazaj k načelom večje mednarodne gospodarske svobode, ki naj odveže s carinami povezane prometne žile, da se bo mogel promet zopet svobodno razvijati in s tem oživeti mednarodno trgovino. Ti modri državniki se sicer niso motili nad pravilnostjo teh načel, vendar pa je bila težava v tem, da so zahtevali ukinitve carin ljudje, ki so predstavljali stare industrijske države, katerim mlada nastajajoča industrija v malih in v novo nastalih državah nikakor ni bila po volji. S svobodno trgovino brez carin bi bila mlada industrija v agrarnih državah zapisana smrti. Tako se je borba za avtarkijo vedno bolj ostrila in danes imamo že celo vrsto držav, ki so bile pred vojno in tudi še med vojno in tik po vojni v preteži meri navezane na vsakovrsten uvoz, katere pa so se gospodarsko že popolnoma osamovile. Ta osamovitev pa je zelo relativna. To se pravi: trgovina se je še bolj omejila na notranje trge posameznih držav, ki pač niso računale tudi na avtarkijo konzuma. Tako so se začeli zopet pojavljati resni glasovi, da je potrebno spraviti zopet na dan stare sisteme svobodne trgovine, carinskih olajšav in celo carinskih zvez. Tako je na primer Francija resno mislila na sklenitev carinske zveze z Belgijo. Načrt je sicer propadel, ker Belgijci v danih razmerah niso mogli pristati na tako dalekosežno svobodno izpostavljenje svoje industrije francoski industriji, ali ideja je vendar ostala živa tako med Belgijci kakor tudi med Francozi. Neenakost med tema dvema državama je preveč kričala, da bi se potem moglo še govoriti o belgijski suverenosti. Vse drugačna pa je stvar carinskih zvez med skoro popolnoma enakimi državami. Vsa drugačna je zadeva na primer med dvema agrarnima državama, kateri se začeljena z industrializacijo in kateri imate n. pr. tak geografski položaj, take gospodarske pogoje in katerih prebivalstvo je po krvi in jeziku in tudi po mišljenju tako sorodno, kot je to slučaj Jugoslavije in Bolgarije. Poljedelski značaj Jugoslavije in Bolgarije predstavlja temelj carinske zveze obeh držav. Na to so mislili že pred vsem: pokojni naš Krek; med Srbi pa stari poborniki carinske unije med Srbijo in Bolgarijo: pokojni Giga Geršić, dr. Momčilo Ninčić, Raša Milošević in drugi. Duhovi, ki žive v vsaki dobi narodov in ki ustvarjajo vse ono, kar beleži zgodovina svetlega v njihovih narodih, žive še danes. Zato se ne bozmo čuditi, da je tudi pri nas ideja carinske zveze z Bolgarijo oživela, saj je zopet oživel duh velikih mislecev v zgodovini južnih Slovanov.

Carinska zveza Bolgarije z Jugoslavijo ima svojo konkretno predhodnico v formalni pogodbi Carinske unije bivše kraljevine Srbije, ki jo je sklenila leta 1905 z Bolgarijo. Tega leta je namreč Srbija sklenila z Bolgarijo najliberalnejšo trgovsko pogodbo, a poleg tega sta sklenili obe državi, da stopita v — carinsko zvezo. Ta klavzula pa je imela ostati tajna vse do sprejetja srbsko-avstrijske trgovinske pogodbe. Bolgarski parlament je leta 1905 enoglasno z velikanskim navdušenjem sprejel zakon o carinski zvezi s Srbijo, vendar pa do zveze ni prišlo, ker je med tem Avstrija zagrozila Srbiji z gospodarsko blokado, ako stopi v carinsko zvezo z Bolgarijo. Tako je bil preprečen korak, ki bi imel za posledico gospodarsko zedinjenje vseh južnih Slovanov in s tem posredno tudi — politično zedinjenje.

Danes so razmere bistveno drugačne, zato odpade zunanje-političen razlog, radi katerega bi se carinska zveza Jugoslavije z Bolgarijo ne mogla izvesti. Na poti za odpravo carinskih meja med Jugoslavijo in Bolgarijo ne stoji danes prav nikakoli bistveni razlogi, ki bi mogli biti merodajni pri presojanju ogromnih koristi, ki bi jih imela tako Jugoslavija, kakor tudi Bolgarija od carinske zveze.

Tako Jugoslavija kakor Bolgarija sta sami zase relativno majhni državi. Politika samozadovoljenja v obeh državah je posledica gospodarskih razmer, bodisi zunanje, bodisi notranje-političnih. Ne glede na to, da je v obeh državah neka relativna avtarkija neizvedljiva, silijo obe državi v to smer, na eni strani socialne razmere v notranjosti, na drugi strani pa zaščitni pravci ostalih držav. Koliko se s tako politiko ubija mednarodna vzajemnost in cepi ter veže finančna sredstva, ni potrebno posebej poudarjati. Vsako gofrasko področje ni za vsako kulturo in tudi vsaka industrija nima povsod enako ugodnih naravnih pogojev za obstoj. Brez vseh teh preizkušenih načel pa se ustvarjajo danes v vseh agrarnih, zlasti mladih državah industrije, ker vede v teh državah duh — avtarkije, edini ugoden pogoj za njihov prečev.

Zdi se nam potrebno, da pogledamo v kratkem najvažnejše dobre in slabe strani, ki bi jih imela carinska zveza naše države z Bolgarijo. Predvsem bi imeli enotno gospodarsko ozemlje od Triglava do Črnega morja, v izmeri 350.000 kilometrov z 21 milijoni prebivalstva. Industrija bi imela ogromen trg, kamor bi plasirala svoje proizvode. Izvršila bi se porazdelitev, racionalizacija in organizacija dela, ki je sedaj razcepljeno. Organizirala bi se trgovina poljedelskih proizvodov in bi nastopala enotna na inozemskih trgih, s čimer bi se preprečila sedanja medsebojna konkurenca in — politično izigravanje velikih sil. Uvedel bi se skupen de-

Nadaljevanje uvodnika na 2. strani spodaj.

Po neuspehu načrta vzhodnega pakta

Latinski sestri sta se našli?

Francosko-italijanska pogajanja ugodno potekajo - Obkroževanje Nemčije traja dalje

Pariz, 5. sept. E. Zadnja novica iz diplomatskih pisarn Evrope je ta, da je takozvani vzhodni pakt splaval po vodi. Francija je uvidela, da Poljske na noben način ne bo pridobila za ta načrt. Ker pa je na vsak način potrebno, da se politika sovjetov zveže s politiko zapadnih velesil, zato da se Rusija ne bi nikoli vseh povrnila k rapalski politiki sodelovanja z Nemčijo, bo Francija sklenila varnostni pakt z Rusijo in svojimi zaveznicami, naslanjajoč se na Anglijo, brez Poljske in baltičskih držav in seveda tudi brez Nemčije, ki o kakšnem vstopu v vzhodni pakt sploh noče ničesar slišati.

Francija-Rusija-Italija

Drug važni problem, ki je s tem v zvezi, je sporazum med Francijo in Italijo. Mussolini pričakuje od takega sporazuma v prvi vrsti francoskih kreditov, ki so Italiji nujno potrebni, da se vsaj za silo izkoplje iz svojega nadvse kritičnega gospodarskega položaja, ki je privedel do režimu že skrajno nevarnega revolucionarnega razpoloženja med italijanskim ljudstvom. Francoska vlada pa upa, da bo s takim sporazumom Italijo priklenila na svojo politiko in jo tako za vselej odvrnila od vsakega ljubimkanja z Nemčijo. Italija bi torej nekako izpopolnila vrzel, ki je nastala v verigi francoskih prijateljev zaradi odklonilnega stališča Poljske, ki francosko-rusko prijateljstvo blede s krivim očesom. Vzhodnega pakta bi sicer ne bilo, zato pa bi nudila Italiji Franciji one garancije, ki jih potrebuje proti eventualnemu nemškemu napadu, tako da bi imeli v Evropi francosko-rusko-italijansko alianso kot bodoče najjačje jamstvo miru. Ali se bodo te želje Barthoua izpolnile, to je seveda drugo vprašanje.

Barthou je popolnoma prepričan, da mu bo uspelo iz Italije napraviti zvesto zaveznico. Zato gre njegovo diplomatsko delo za tem, da bi z Italijo sklenil splošen sporazum, ki bi razčistil vsa vprašanja, ki so bila med Italijo in Francijo do sedaj sporna. Iz Pariza sporočajo sedaj italijanskim listom, da je rešeno eno izmed najtežjih in najbolj delikatnih vprašanj, namreč vprašanje številčnega razmerja med italijanskim in francoskim vojnimi brodomi. Zaradi tega je sedaj gotovo dejstvo, da se bo Barthou v kratkem podal v Rim, kjer bi se sporazum med Francijo in Italijo dovršil, tako da bi se mogel predložiti evropski javnosti kot gotovo dejstvo.

Sporazum v kolonijah

Najvažnejše vprašanje za vprašanjem vojnega brodoma so zahteve, ki jih stavlja Mussolini glede kolonij. Mussolini bi rad zaokrožil Tripolis, oziroma Cirenaiiko, tako da bi zavladal nad pogorjem Tibesti, ki obvlada Čadsko jezero. To je Francija

vedno smatrala za ogroženje svoje velike posesti v ekvatorialni Afriki. Zato je Anglija, ki je na tej zadevi tudi zainteresirana, predlagala, naj bi se angleško-francosko-italijanski pakt glede Etiopije (Abesinije) iz leta 1906, ki garantira integriteto in neodvisnost te države, izpremenil v toliko, da bi se Italiji priznala gotova prednost v Abesiniji v gospodarskem oziru, kar bi seveda imelo tudi za posledico prevlado italijanskega političnega vpliva v neguševi državi. To je Anglija storila zategadelj, ker se zadnji čas v Abesiniji ojačuje vpliv Japonske, ki bi rada zastavila Angliji svobodno pot v Indijo s tem, da bi abesinska pristanišča ogrožala na desnem boku. Francija naj Italiji odstopila železnico, ki veže glavno mesto Etiopije, Addis Abebo, z Rdečim morjem in ji odstopila tudi več upravnih mest v etiopski banki, ki ima v rokah vso gospodarsko delavnost in njene državne finance. Tako

bi se aspiracije Italije premaknile od Čadskega jezera na jezero Tzan v Etiopiji.

Italija-Jugoslavija

Ker pa tudi angleški predlog vsebuje zelo velike težkoče — saj Abesinija danes tudi ni več država, ki bi se ji moglo od velesil enostavno diktirati, kar velesile želijo — je razumljivo, da sporazum glede tega vprašanja še ni dosežen. Tudi vprašanje odnosov med Italijo in Jugoslavijo, ki je s francoskega stališča še važnejše, mogoče najvažnejše izmed vseh, še ni razčiščeno. Toda iz krogov francoskega zunanega urada se sliši, da je Barthou tudi v tem oziru največji optimist in da smatra sporazum med Francijo in Italijo, ki ga eno celo desetletje ni bilo mogoče doseči, malodane za gotovo stvar.

Nov italijanski predlog

Pakt med vsemi podonavskimi državami, ki bi se mu pridružili Poljska in Italija

Milan, 5. sept. TG. »Il Lavoro«, ki izhaja v Genovi in ki pogostokrat objavlja poskusne načrte italijanskega zunanega ministrstva, je sedaj presenetil javnost s čisto novim konkretnim predlogom o ureditvi podonavskih zmešnjav. Pisec pravi, da bi Italija sprejela podonavski pakt, ki bi ga podpisale vse podonavske države, ki so naslednice Avstro-Ogrske, pridružili bi se jim pa še Italija in — Poljska. V tem paktu bi si vse države podpisnice druga drugi zagotovile nedotakljivost državnih meja ter bi si medsebojno nudile podporo za podvig gospodarskega zastoja. Podonavski pakt te vrste bi bil v Podonavju neke vrste dopolnitev pakta, ki so ga na zapadu podpisale velesile in ki nosi ime Lokarna. Pisec meni, da je to edina rešitev, ker Podonavje zaradi tega ne more do miru, ker visi nad njem nevarnost imperijalizma. Podonavski pakt bi postavil nepremagljivo oviro za vsako nemško prodiranje proti vzhodu in proti jugovzhodu in bi zajamčil v tem predelu mir za dolgo dobo let. Pisec pristavlja, da bi pakt istočasno tudi končno nevarnost odstranil nevarnost vrnitve Habsburžanov ter kanaliziral madjarske revizionistične težnje tako, da bi miru in mirnemu sožitju ne škodovala. Gornji članek v »Il Lavoro« je značilen zato,

ker se je zgodilo prvič, da je poluraden fašistični list priznal enakovrednost interesov Male zveze pri reševanju podonavskih težkoč, da je prvič poluradni fašistični list zavrnil habsburško rešitev v Avstriji in da se je postavil o brau proti madjarskemu revizionizmu. Iz tega bi sledilo, da se pripravlja v rimskem zunanjem ministrstvu veliko strezanje in da skušajo francoski zamisliti o vzhodnem paktu dati neko protiutež v Podonavju.

Glas iz Nemčije

München, 5. septembra E. Tukajšnji listi so kratko beležili neko vest, da namerava Italija v Zenevi predložiti poluradno neki spremenjen načrt o Podonavju. Baje bi v tem primeru šlo za to, da bi se rimskemu sporazumu med Italijo, Avstrijo in Madjarsko pridružile še države Male zveze in Poljska. Listi ne zanikavajo verodostojnosti te vesti in dodajajo, da gre tudi v tem primeru za poskus diplomatskega obkroževanja Nemčije, ki pa ravno tako ne bo uspelo, kot ni uspel francosko-ruski poskus protinemske mobilizacije severovzhodnih držav v takomenovanem vzhodnem paktu. Nemčija da bo tudi te okove prebila.

Stavka v Ameriki

New York, 5. septembra b. V delodajalskih krogih se trdi, da stavka tekstilnega delavstva ni uspela. Isti krogi trdijo, da se je stavka odzvalo manj kot polovico delavcev. Vodstvo stavkajočih izjavlja, da so te vesti neresnične in da se hoče delavstvo le preslepiti. Po nekaterih objektivnih informacijah pa kaže, da je veliko število delavcev zares proti stavki, proti tem pa nameravajo stavkajoči izvršiti represalije.

New York, 5. sept. b. Po poročilih iz 15 držav se danes uradno poroča, da je v stavko vstopilo od 650.000 organiziranih delavcev le 200.000.

New York, 5. sept. p. Končno je posegel v štrajk ameriškega tekstilnega delavstva sam predsednik Roosevelt. Po današnjih poročilih iz Washingtona je Roosevelt napovedal, da bo imenoval prihodnje dni poseben razsodišni odbor, ki naj poravnava spore med delodajalci in delojemalci. Odločba tega razsodišča bo takoj stopila v veljavo in bo moral biti štrajk končan. V nasprotnem slučaju pa bi vlada podvela ostre ukrepe, ki naj bi privedli do izmirjenja.

Posaarje - smodnišnica

Francoski udar po mizi

Nemčiju mora tudi po dobljenem plebiscitu v Pasaarju plačati vse premogovne rudnike v zlatu

Zeneva, 5. septembra, b. Včerajšnji francoski aide-memoire, ki ga je glavni tajnik Zveze narodov dostavil Svetu te ustanove, dokazuje, da bodo nastale silne težkoče v saarskem vprašanju, zlasti v slučaju, če pripade to področje Nemčiji. Francoska vlada želi, da se Svet Zveze narodov že na sedanjem zasedanju peča s številnimi in težkimi vprašanji, ki bodo nastali vsled saarskega plebiscita. V primeru povrnitve saarskega področja Nemčiji je Nemčija dolžna, da odkupi vse rudnike z zlatom. Dokler se ta odkup ne izvrši, ostanejo vsi rudniki last Francije. Francija priporoča sklenitev posebne francosko-nemske pogodbe, toda samo pod nadzorstvom Sveta Zveze narodov, da ne bi nastale druge težkoče in nevarnosti. Neuradno je Francija že poudarila, da v tej smeri ne želi nobenih direktnih pogajanj z Nemčijo, temveč se morajo vsi končni sporazumi sprejeti pred Svetom Zveze narodov v Zenevi.

Berlinska vlada, ki v Zenevi ni poslala uradne

delegacije, temveč le večje število tajnih opazovalec, je doživela večerj hud udarec. Francoska spomenica je delovala tukaj kakor bomba in je zlasti porazno vplivala na prisotne Nemce. Od februarja leta 1932, ko je bivši francoski ministrski predsednik Tardieu izdal svojo spomenico o francoskem varnostnem stališču, ni Francija nikdar tako odločno udarila kakor večerj. V zvezi s pisnom predsednika saarske komisije Knoxa, v katerem spore, da je pričakovati ilegalnih vojnih napadov na saarsko področje, so v krogih Zveze narodov uvideli, kako veliko nevarnost prav za prav predstavlja saarski problem. Zavladala je velika skrb in se povdarja, da bo imela Zveza narodov prvič v svoji zgodovini težko delo, da ohrani mir v Evropi. Zato se lahko pričakuje senzacionalna debata, v kateri bo posebno Francija zelo aktivno posegala in predložila dokaze, kako se z nemške strani agitira proti Zvezi narodov, čes, da je ta ustanova stopila v službo Francije.

Hitler v Nürnbergu

„Pest narodnosocialistične stranke jih bo treščila na tla“ - namreč nasprotnike

Nürnberg, 5. septembra. b. Ob otvoritvi nacionalno socialističnega kongresa so prečitali Hitlerjev proglas. V njem pravi Hitler, da se je moč nacionalnega socializma v Nemčiji v zadnjih 12 mesecih popolnoma utrdila.

Dejstvo, da vidijo naši sovražniki v Nemčiji in izven nje v štirih milijonih negativnih glasov opozicijo, ki naj ogroža sedanje stanje v Nemčiji, zasluži pomilovanje. Ta opozicija nima ne vere ne programa. Ona obstoja iz destruktivnih elementov, iz fronderjev in pa iz navidežev. Toda tudi te ostanke bomo razpršili s svojim prihodnjim napadom. S pravico, s svojo veliko idejo, s svojo vztrajnostjo in voljo in uspehi bomo še tiste pridobili, ki so pravi Nemci.

V prihodnjih tisočletjih v Nemčiji ne bo revolucije. V zunanji politiki smo pred vsem svetom svečano izjavili, kakšna so načela, ki se jih hoče poslužiti nemški narod brez vsakega sovražnega čuvstva ali maščevanja proti drugim. Nemčija si želi miru in prijateljstva celo s svojimi bivšimi sovražniki. Ker vemo, kakšne bi bile posledice nove vojne v Evropi, ki bi rodila samo komunistični kaos, smo storili vse, kar je bilo v naših močeh, da izboljšamo svoje odnose s bivšimi sovražniki. Hkratu pa tudi pribijamo to, da bo nemški narod znal z vsemi razpoložljivimi sredstvi braniti svojo čast, svojo neodvisnost in svobodo. Nikoli se ne bomo odrekli praviciam velikega naroda.

Skušali smo pomiriti veroizpovedi z novo državo. Razkosanost evangelijske cerkve smo hoteli odstraniti samo glede njene organizacije s tem, da smo jo združili v eno veliko evangelijsko cerkev. Poštene in iskrene odnose hočemo vzpostaviti tudi z drugo veliko krščansko cerkvijo.

Začeli bomo novo borbo, da pridobimo tiste sorojake, ki so naši po svoji krvi. Postavili se bomo obenem na branik proti tistim, ki mislijo, da bodo lahko obnovili svoje razdrilno delo. Pest nacionalno socialistične države jih bo treščila ob tla.

Usoda SA in SS

Monakovo, 5. septembra. TG. Tukaj že splošno govorijo, da bo državni kancler na običnem zboru narodno-socialistične stranke v Nürnbergu izjavil, da hoče SA čete, ki štejejo zdaj še 700.000 mož, znižati za več kot polovico. Znano je, da so SA (Sturm Abteilungen) stole še pred krvavim 30.

Ledolomilec „Lidke“ je prebrodil

skozi ledeno morje

Pol od Arhangelska ob sibirski obali do Beringa - najden

Moskva, 5. sept. b. Poveljnik ledolomilca „Lidke“ je sporočil oblastem, da se mu je posrečilo prepluti Polarno morje ob obali Sibirijske na poti od vzhoda proti zahodu in da se sedaj nahaja 500 milj od Arhangelska. Ker je tu že odprto morje, ne predstavljajo nadaljnja plovba pravi nobenih težav. Ta nenadna vest je v sovjetskem tisku in v vladnih krogih povzročila silno veselje in in najboljše razpoloženje. To je namreč prvi primer, da se je neki ladji posrečilo brez posebnih težav prebiti se skozi Polarno morje ob sibirski obali od vzhoda do zahoda. Vsi poskusi so bili doslej zaman in so stali vlado ogromnega denarja. Za sovjetsko Rusijo pomeni ta uspeh srečen izid dolgoletnih naporov. Za plovbo po tej severni poti je izdala sovjetska vlada velikanske vsote, veliko število ladij se je pri takih poskusih potopilo, več ledolomilcev je bilo hudo pokvarjenih, pa tudi človeške žrtve niso bile malenkostne. Z največjim zanimanjem se pričakuje podrobno poročilo poveljnika tega le-

dolomilca, da podrobno pojasni, kako in po kateri poti se mu je posrečilo prepluti skozi nevarno pot, kjer z vseh strani grozijo ledena gore. Izkušnja bo vsekakor dragocena, ker bo sovjetska Rusija z vsemi silami in sredstvi delala na to, da zagotovi redno plovbo po tej poti, ki na njej ne bo izenačena in nevarnosti od sovražnikov. Po tej poti bo sovjetska Rusija, če se ji posreči organizirati svobodni prehod na najnevarnejših krajih, prišla na Daljni vzhod v zelo kratkem času, medtem ko je morala sedaj obiti skoraj pol sveta. Poostreitev odnosov z Japonsko in možnost vojne z njo sta glavna vzroka, da sovjetska Rusija doprinese tako ogromne žrtve za uresničitev svojega načrta. Sedaj se bodo preiskale vse možnosti za plovbo vojnih ladij in bo Rusija lahko v najkrajšem času po tej poti poslala vojsko, orožje in municijo brez vsake kontrole in nevarnosti pred japonskimi vojnimi ladjami na Daljni vzhod.

Beneš-Litvinov

Praga, 5. sept. p. V ponedeljek se je sestel, kakor poroča ČTK, češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš v Marijinih Laznih s sovjetskimi komisarjem Litvinovim. Oba državnik sta izmenjala svoje nazore glede važnih zunanje-političnih vprašanj, posebno pa sta obravnavala vprašanja, ki so v zvezi z vzhodnim paktom ter o zadevah, o katerih bodo razpravljali v Ženevi. Se isti dan popoldne se je dr. Beneš vrnil v Prago, a danes odpotoval v Ženevo.

Tatarescu v Belgradu

Belgrad, 5. sept. m. Današnji dan je predsednik romunske vlade Tatarescu porabil v glavnem za obiske pri posameznih ministrih. Tatarescu se je za tem odpeljal v romunsko poslanstvo, kjer je priredil slavnostno kosilo, na katero je bila povabljena celokupna vlada, minister dvora Antič, francoski, češkoslovaški in turški poslanik. Današnje popoldne je predsednik romunske vlade porabil za razgovor z belgradskimi rojstnega dne prestolonaslednika Petra že ves v zastavah. Danes zvečer bo priredil zunanji minister g. Jevič na čast Tatarescu intimno večerjo v hotelu na Dedinju. Jutri dopolne bo g. Tatarescu prisostvoval reviji čet belgrajske garnizije na Banici. Zvečer ob 10.05 bo na odpoštoval z brzovlakom preko Subotice v Bukarešto.

Belgrad, 5. sept. U. Bivanje romunskega ministrskega predsednika Tatarescu v Belgradu je le začetek novega obsežnega diplomatskega dela na Balkanu. Od 26. do 27. septembra bo v Ankari v Turčiji zasedala konferenca zunanjih ministrov balkanske zveze in se ministri udeležijo turškega narodnega praznika 28. septembra. Od 1. do 6. oktobra traja balkanska konferenca, ki bo zasedala v Istanbulu. Koncem septembra bo tudi velik kraljevski sestanek v Sofiji, kamor pride romunski kralj Karol, ki se bo nato odpeljal v Pariz, kjer bo uradno sprejet. Na potu se bo ustavil v jugoslovanski prestolnici.

Manjšinski kongres

Bern, 4. septembra 1934.

10. kongresa narodnih manjšin se udeležujejo odposlanci 30 manjšinskih skupin. Zidov tokrat na kongresu ni bilo. Predsednik kongresa je zopet odlični voditelj narodnih manjšin dr. Josip Vilfan. V svojem uvodnem govoru je dr. Vilfan podal sliko delovanja v zadnjih devetih letih od leta 1925. Naprej, ko je bil manjšinski kongres ustanovljen. Osnovno načelo kongresa je, da se ne peča s podrobnostmi problemov narodnih manjšin v posameznih državah, ampak da se dosledno bori le za načela in za dobrino, ki so vsem manjšinam brez razlike skupne. Manjšinski kongresi niso vojne napovedi državam, ker narodne manjšine hočejo ostati lojalne državi, v kateri prebivajo, pač pa želijo v svojem državnem domu doseči ono kulturno svobodo, ki jo jim jamčita božje in naravno pravo. Po govoru dr. Vilfana je govoril dr. Amende o lakoti v sovjetski Rusiji. Na to so prečitali predlog Poljske, ki hoče obveznost manjšinske zaštite raztegniti brez izjeme na vse države, medtem ko so dozdaj tej obveznosti podvržene samo nekatere. Debata je zelo stvarna in dostojanstvena.

Dunajska vremenska napoved: Južne Alpe, pretežno jasno.

Carinska zveza med Jugoslavijo in Bolgarijo

(Konec uvodnika.)

nar z enako vrednostjo, s čemer bi se olajšala finančna manipulacija in denarni promet. Naša trgovina bi imela prosto pot do Crnega morja, kjer se poljubljajo Evropa z Azijo in kjer bi naša naša proizvodnja neposredno pot v Rusijo. S tem bi se uspešno pobijal zapletit inozemski kapital, kateri danes zaslužuje v zelo mnogih slučajih tako našo, kakor bolgarsko državo. Nacionalni dohodek prebivalstva vseh štirih jugoslovanskih narodov v tej veliki jugoslovanski gospodarski zajednici bi se dvignil na preko 50 milijard dinarjev letno, to je daleč nad današnjo višino obeh držav skupaj. To bi bile v glavnem koristi, ki bi jih imeli od porušitve carinskih meja. Teh koristi pa bi bili deležni v enaki meri vsi štirje deli Jugoslovani.

Vsaka velika ideja, katera se propagira v korist splošnosti, pa najde vedno in povsod največ ugovorov od strani onih, katerih interesi se ne krijejo z interesi splošnosti. Tako imamo med posameznimi industrijami močne protivnike carinske unije naše države z Bolgarijo. To so pred vsem one industrije, ki bodisi pri nas, bodisi v Bolgariji nimajo naravnih pogojev za obstoj, pač pa obstajajo vsled umetnih pogojev, katere jim je ustvarila — politika avtarkije. Med temi industrijami se nahaja pri nas n. pr. tekstilna industrija, katera bi v situaciji carinske unije z Bolgarijo težko konkurirala bolgarski tekstilni industriji, ker so v Bolgariji podani zelo ugodni naravni pogoji za kul-

turo — bombaža. Bolgarska težka industrija bi na drugi strani morala skriti svoje obrate, ker Bolgariji primanjkuje sirov, katerih je pri nas v — izobilju. Naša žitna kultura bi morala popustiti ter se preorjativirati v korist — bolgarske, ker so prirodni pogoji v Bolgariji ugodnejši kot pri nas in ker so prometna sredstva (Donava—Crno morje) — cenejša. Zato bi pa morala predati svoje mesto bolgarska živinoreja in sadjarstvo našim živinorejcem in sadjarjem, katere bi čakala na tem področju najlepša prihodnost. Iid.

Vse te žrtve so zelo relativne sprčo koristi, ki bi nam jih prinesla carinska zveza. Vsej industriji, katera proizvaja za izvoz, se ne bi s carin, zvezo razširili samo notranji trgi, marveč bi se z razširjenjem notranjih trgov povečala tudi možnost za pridobivanje — inozemskih trgov. Naše poljedelstvo bi se usmerilo v prirodno smer in bi ne bilo več samo enostransko usmerjeno v cilju samozadovoljenja, politike, ki ne odgovarja naravnim pogojem, katerih pomanjkanje je največja ovira za plasi-ranja žitaric na inozemskih trgih, kjer se na primer mora prilagoditi cena najnižjim cenam žit iz držav, kjer so neprimerno cenejša prometna sredstva in nižji režijski stroški. Inozemski kapital bi namoral računati s temi spremembami in se prilagoditi za obe državi znosnejšim razmeram. Da ne govorimo o političnih posledicah carinske zveze, ki so vedno bile in bodo prvi korak k — političnemu združenju dveh držav, ki so vedno predstavljale močan steber k bodočim političnim združenjem, katera se v vseh bolgarskih in jugoslovanskih narodnih plasteh težko pričakuje, dovolj tehni bi bili že navedeni gospodarski argumenti, da pride čim prej do — carinske zveze med Jugoslavijo in Bolgarijo.

—au.

Po gospodarskih dnevih v Ljubljani

Dve važni gospodarski resoluciji

Resolucija agronomov

sprejeta na IV. kongresu jugoslovanskih agronomov, ki se je vršil v Ljubljani dne 3. in 4. septembra 1934.

1. Kongres UJA konstatira, da je z ozirom na težko stanje kmetijstva in ekonomsko krizo potrebno, da se pokloni največ skrbi pospeševanju kmetijstva. To se danes ne dogaja v dovoljni meri. Kmetovalec je v naši državi najštevilnejši in najjačji davčni obveznik, pa se kljub temu dotirajo za pospeševanje kmetijstva minimalna sredstva. Tako znaša budžet ministrstva za kmetijstvo pod 2% celotnega budžeta in še ta mali del se ne izkorišča v cellem znesku. Zato je nuja potreba, da se sredstva povečajo na višino, ki stvarno odgovarja časovnim potrebam kmetijstva.

Kmetijske zbornice

2. Kongres smatra, da je potrebno potrebno ustanoviti za najštevilnejši stan vsakega naroda kmetijske zbornice v svrhu pravilnega zastopanja kmetijstva v sklopu splošnega narodnega gospodarstva. Take zbornice imajo danes vsi stanovni in priležje mnogo manjšega pomena za narodno gospodarstvo, kakor so imeli v preteklosti, pa je zato v splošnem interesu, da se čimprej donese zakon o kmetijskih zbornicah.

Kmetijska izobrazba

3. Delo agronomov na pospeševanju kmetijstva je posebno oteženo radi pomanjkanja zadostne predhodne splošne izobrazbe za uspešno delovanje agronomov za tehnično kmetijsko izobrazbo kmetovalec. Zato agronomi zahtevajo, da se zakon o narodnih šolah popolnoma oživi tudi v pogledu obveznega osemletnega pouka. Razen tega je treba intenzivirati prosvetno delo pri kmetovalcih tudi izven šole, t. j. s pomočjo tečajev, predavanj itd. V to svrhu žele agronomi najvišje sodelovanja z vsemi strokami, ki delajo na dvigu splošnega prosvetnega nivoja kmetovalec, zlasti z učitelstvom, duhovščino, zdravstvi, kakor tudi z vsemi tehničnimi strokami, čijih delo je usmerjeno na dvig splošnega kulturnega nivoja kmetovalec.

Da bi moglo to sodelovanje, zlasti z učitelstvom in duhovščino, čijih delo je v neposrednem stiku z ljudstvom, dati dovoljne rezultate, je potrebno izvršiti izpolnitev obstoječega načrta in programa za pouk kmetijstva v učiteljskih in bogoslovskih šolah s tem, da se poveča število učnih ur in da se iste pomaknejo v višje razrede, kakor tudi, da se agronomi postavijo za predavatelje.

4. Kongres agronomov smatra kmetijsko šolstvo za temelj prosvetnega in ekonomskega napredka našega naroda, a konstatirajoč njihovo razmeroma nezadostno število v naši državi, zahteva, da se poveča število vseh tipov šol, zlasti pa nižjih kmetijskih in gospodinskih šol. V to svrhu je potrebno, da se čimprej donese okvirni zakon o kmetijskem šolstvu, ki naj obsega tudi celotni gospodinski pouk.

Zadruga

5. Kongres smatra kmetijsko zadrugarstvo za najboljšo šolo za kmetovalec in za najuspešnejše sredstvo za delo agronomov pri ekonomskem, socialnem in kulturnem dvigavanju naše vasi. Zato zahteva, da se pokloni od strani merodajnih faktorjev zadrugarstvu večja pažnja, da bi se ono moglo v naši državi razviti neovirano do največje mere. Prav tako kongres zahteva, da država pomaga saniranje onih zadrugnih zvez, ki so radi ekonomskih prilik prišle v težak položaj, s tem, da jim dotira za te svrhe potrebna sredstva.

6. Kongres smatra eksperimentalno in raziskovalno delo v kmetijstvu za temelj vsemu drugemu delu za pospeševanje kmetijstva. Konstatira pa, da niti poskusne postaje niti drugi poskusni zavodi pa niti zavodi na naših poljoprivrednih fakultetah niso zadostno dotirani, niti z materijalnimi sredstvi, ki so potrebna za uspešno delo, in da nimajo vedno dovolj strokovnih moči za to delo. Zato zahteva, da se v bodoče poglobljajo materijalni pogoji vseh teh ustanov in da se jim dajo za uspešno delo potrebne mlajše strokovne moči. Te strokovne moči je treba sistematsko pripravljati, zlasti mlajše, da izpopolnijo svojo strokovno izobrazbo tako na domačih, kakor tudi na tujih zavodih.

Samostojnost Kmetijske družbe

7. Kongres agronomov smatra, da je socialno agronomsko delovanje sreskih agronomov največjega pomena za ekonomsko in kulturno prosperiteto naše države. Radi tega smatra kongres, da je neobhodno potrebno, da se to strokovno delovanje sreskih agronomov vsled značaja njihovega dela oddeli od upravnih oblasti, podobno, kakor je to pri drugih tehničnih strokah, da bi se to socialno agronomsko delovanje moglo neovirano razviti do največje mere.

Z ozirom na važnost delovanja sreskih agronomov je potrebno, da se donese pravilnik o njihovem strokovnem delu na terenu, kakor tudi pravilnik o etazu inženjerjev agronomov.

8. Kongres poudarja, da je potrebno, da se agronomom v bodoče priznane z raznim eksperimentiranjem, kakršno podvzemajo z oblastno silo preko njih med narodom nestrokovne, nelkmetijske in za tako delo nepoklicane ustanove.

9. Kongres konstatira, da so agronomi po svoji stroki poklicani in da so po do sedaj doseženih uspehih v svojem strokovnem delovanju za pospeševanje živinorejske proizvodnje doprinesli dovolj dokazov, da uspešno vodijo našo živinorejo v obli dobrot celotnega kmetijstva in potem-takem odbijajo vsak tendenciozen napad s strani veterinarskega kongresa v Sarajevu.

Resolucija obrtnikov

V ponedeljek in torek so se vršile v Ljubljani konference zastopnikov obrtnih zbornic ter obrtnih odsekov skupnih zbornic iz vse države. Konference so pokazale popolno soglasje med zastopniki obrtništva. To se vidi, da stvarno delo ne najde zaprek v sistemu zbornic. Popolnoma so se lahko pridružili zastopniki obrtnih zbornic predlogom obrtnih odsekov skupnih zbornic in tudi nasprotno. S tem je jasno, da morejo obrtni odseki zbornic ravno tako uspešno zastopati interese obrtništva kot ločene zbornice, imajo pa skupne zbornice to prednost, da lahko dajejo večjega pomena svojim zahtevam kot splošnim zahtevam gospodarskega kot pa samo obrtne zbornice, katerih zahteve izgledajo kot naperjene proti drugim gospodarskim stanovom.

Iz resolucij, ki so jih sestavili na teh konferencah, posnemamo te-le važne zahteve našega obrtništva.

Predvsem je dolžnost države in drugih ob-

lastev, da vodijo uspešno obrtno politiko. To se da doseči s pomočjo devizne carinske zaštite, da se prepreči prehuda konkurenca inozemstva. Dolgove obrtništva je treba urediti s posebno uredbo, ki naj zaščiti obrtnika kot dolžnika (zato so zbornice že izdelale načrt uredbe). Obrtnike je treba ščititi pred brezpravnim delom sušmarjev, kar naj bi uredil poseben zakon o brezpravnem delu, katerega predlagajo zbornice. Tudi se mora preprečiti krošnjarenje s striktnim izvajanjem zakonskih določil. Obrtništvo škoduje režijska dela številnih državnih in samoupravnih ustanov, nadalje vedno večje razširjanje tovarniških podružnic, visoke cene in nepovoljni plačilni pogoji kartelirane industrije, davčna obremenitev.

Obrtništvo je treba pomagati s prodajo cenene električne energije, vode, premoga, olja, soli, železa po najnižjih cenah. Zgraditi je treba moderne klavnice z tovarnimi ledi itd. Tarifno in trošarinsko politiko mora država izpremeniti v korist obrtnikov. Dobiček državne razredne loterije je treba fiktivno porabiti za pospeševanje obrti. Država mora tudi plačati neplačani del kapitala Državne obrtne banke. Pri ministru za trgovino in industrijo naj se osnuje poseben oddelek za obrt s posebnim načelnikom na čelu itd. Na podlagi predlogov zbornic naj se uvede uredba o socialnem zavarovanju obrtništva. Gospodarski svet se mora takoj osnovati. Strokovnih šol je premalo in pogrešamo tudi tehnične srednje šole. Seveda pa je treba izdelati tudi potrebne učbenike in postavljati na šolah potrebno strokovno osebje, katero naj se šola tudi v inozemstvu z posebnimi stipendijami. Končno pravilo, da je potrebna reforma.

Obrtno-pospeševalno delo naj se osredotoči v zavodih za pospeševanje obrti. Ti zavodi pa naj stopijo v medsebojne stike, da se izve za zadobljene izkušnje, lahko zamenjajo učila, prireajo skupne razstave itd. Zavodi za pospeševanje obrti pa naj sodelujejo z zavodom za pospeševanje obrti in industrije pri trgovinskem ministru ter z banovinskimi zavodi. Zbornice pa naj pospešujejo tudi obrtno zadrugarstvo in povdarjajo potrebo izenačenja zadrugne zakonodaje.

Davčna vprašanja

Davčno vprašanje postaja sploh temeljno vprašanje našega gospodarstva. V začetku leta uvedni sistem minimalne pridobinske osnove je prizadel škodo skoro izključno malim pridobinskim obvezancem, kar je nemogoče. Zato predlagajo zbornice finančnemu ministru, da se naj obrtniki brez-pogojno izvajajo iz predpisov § 7 davčne nove e od letos in naj se davčna osnova tudi v bodoče odreja po davčnih odbori. Po vzoru uslužbenškega davka naj se obrtniški dohodek do 4.800 Din letno sploh ne vzame v ozir za pridobino. Če pa se to ne da izvesti, pa je nujno potrebno, da se zniža pavšalirana pridobina za obrtnike na 80, dodek za pomočnika pa na 40 Din letno. Poleg tega pa naj pavšaliranje velja za vso državo, za vse kraje. Pri vsaki davčni upravi naj se osnujejo obrtniški davčni odbori s člani-obrtniki.

Dokler se ne bo reforme zakona o neposrednih davkih, naj finančno ministru izda reklamacijskim odborom nalog, da osnova ne sme biti v nobenem slučaju višja kot lanska. Tudi ne more obrtniki dati velikega števila zdaj zahtevanih podatkov, ker ne more voditi knjig. Čisti dobiček obrtnikov se ne sme odmerjati po zunanji znakih. Pavšaliranje pridobine se mora izvajati strogo po zakonu. Minimalna davčna osnova se naj ugotovi samo na podlagi najemnine za stanovanje in lokalni glavni obrata brez oziroma na število obratov. Tudi vsota naknadne zakupnine naj se izjemale iz podlage. Vaški obrtniki, ki vrše samostojno uslugo za nadoknado, naj se uvrstijo v III. skupino čl. 42 zakona o neposrednih davkih. Kadar gre za višino dohodkov obrtnikov, se morajo poklicati priče in strokovnjaki iz obrtniških vrst. Samo povečanje brutodohtodkov se ne pomeni tudi povečanje čistih dohodkov, kar naj davčne uprave upoštevajo, ker se zvišujejo tudi režijski stroški. Samoupravne davščine se naj v smislu zakona smatrajo za odbitne postavke. Pri sestavi reklamacijskih odborov se morajo v večji meri upoštevati obvezanci za pridobino in se morajo za vsa razprostranjenja prodajna postaviti posebni reklamacijski odbori z eno četrtino članov, ki plačujejo pridobino.

Ker so se v splošnem davčne osnove povečale, se mora znižati odstotek samoupravnih doklad, nikakor pa se ne sme dovoliti zvišanje v primeri z lanskim letom. Pri množičnih se eksekucijah naj se postopa obzirno in daje obrtnikom možnost plačila na obroke. Končno zahtevajo zbornice, naj bi se dovolilo občanom diferenciranje doklad v korist obrtništva.

Strokovno šolstvo

Konferenca zbornic v Ljubljani stavlja v dolžnost obrtni zbornice v Osijeku, da kot referent v najkrajšem času predloži trgovinskemu ministru pripombe in predloge za izpremembo načrta uredbe o strokovnih nadaljevalnih šolah v smislu sklepa konference. Konferenca prosi trgovinsko ministru, da pred uveljavljenjem uredbe o strokovnih nadaljevalnih šolah skliče posebno konferenco, ki bi imela nalogo, da s sodelovanjem delegatov gospodarskih zbornic izdela končno veljavno besedilo zakona.

Obeta se nam nov dnevnik

Nekaj uglednih pristavov in boriteljev Jugoslovanske nacionalne stranke je te dni razposlalo okrožnico, v kateri so poedinci in gospodarske ustanove povabile, da se pridružijo akciji za ustanovitev novega dnevnika v Ljubljani, ki bo poleg „Jutra“ in „Slov. Naroda“ tretje dnevno glasilo JNS v naši prestolnici. In sicer bo ustanovljen, kakor pravi okrožnica, združba „Narodna prosveta“, ki bo registrirana zadruga z omejeno zavezo in ta bo potem lastnica in izdajateljica dnevnika. Vsak član mora ob pristopu plačati pristopnino, ki znaša 400 Din. Zadruga deleži pa znašajo po 100 Din.

O bodočem dnevniku in njegovem odnosu do JNS pravi okrožnica: „Ker je ta stranka sprejela v svoj program in strankina pravila prednja načela (namreč državno in narodno edinstvo), ki so izhodišče in kaziplot njenemu delovanju, se je s tem znašla z listom na istem terenu. List bo torej v izjavljanju svojega poslanstva glasnik ideologije, ki jo je osvojila Jugoslovanska nacionalna stranka.“

V nadaljnjem pravi okrožnica, da bo lastništvo bodočega dnevnika „prevzelo enega izmed obstoječih javnih glasil, ki ga za enkrat ne imenuje. Razgovor o ustanovitvi zadruga, oziroma lista se bo vršil v petek, 7. t. m., ob 10 v prostorih Trgoveškega doma v Ljubljani. Okrožnico so podpisali: dr. Vlad. Ravnihar, Koman Albin, Pucelj Ivan, dr. Valentin Rožič, Kavčič Josip, Golouh Rudolf, Milan Mravlj, dr. Rajar Janko, Ivan Pipan, dr. Gustov Gregorin, Ivan Deržić in dr. Režek Josip iz Novega mesta.

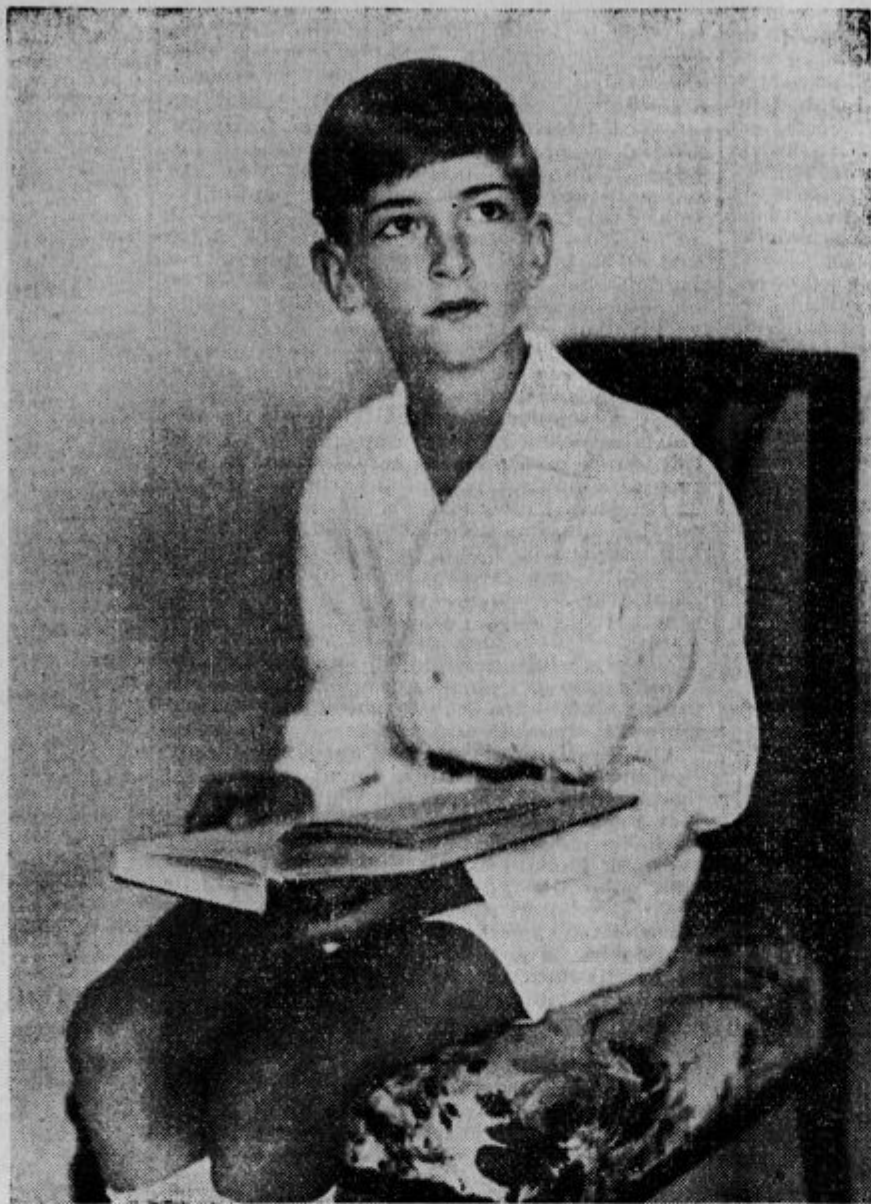
Za rojstni dan kraljeviča Petra

Danes obhaja prestolonaslednik

kraljevič Peter

svoj praznik, dopolniviš tega dne 11. leto starosti. Lansko leto osorej je bilo naglašeno, da je kraljevič z desetim letom stopil iz otroške v deško dobo. Letos je na današnji državni praznik treba naglasiti in povedati, da je mali naslednik prestola z odličnim uspehom dokončal ljudsko šolo ter da prestopa v dobo gimnazijskega študija. V tej dobi, ki sledi, se naj iz študirajočega dečka razvije zrel mladenič, ki bo sposoben za velike naloge, kate-
tere so mu namenjene.

Tega se kraljevski starši popolnoma zavedajo. Zato še poskrbeli za skrbno vzgojo svojega prvorojenca. Prva in najboljša učiteljica svojemu otroku je pač vsekdar le mati. Tako je tudi kraljevska mati z neprimerno požrtvovalnostjo skrbela za moralni in intelektualni razvoj svojega prvorojenega sina, zavedajoč se, da je prav on namenjen za velike naloge. Njegovi bodoči vzgoji, je dal direktivo sam kraljevski oče, želeč naslednika prestola vzgojiti za samostojno delo. Pravilno se s poudarkom naglašajo kraljeve besede: »Peter naj dela vse, kar delajo njegovi tovariši v šoli. Nobene izjeme naj ne bo zaradi tega, ker je on prestolonaslednik. Prvo je dolžnost, potem pa drugo.«

glasno željo, da bi prizadevanja kraljevskih staršev in kraljevičevih vzgojiteljev v najobilnejši meri bila deležna božjega blagoslova, ki je vir in večno jamstvo vse človeške moči in vseh človekovih resničnih ter trajnih uspehov vsekdar in vsepovsod.

Po teh smernicah je dobival svojo duhovno in srčno vzgojo mladi kraljevič Peter. V teku dosedanjega 4 letnega šolanja se je kraljevič vzgajal tudi za športnika: trikrat na teden telovadi; dalje se uči jezdenja in plavanja. Izkazal se je tudi za dobrega smučarja.

Skrbna je ta vzgoja. Če je od vzgoje vsakogar največ odvisna njegova bodočnost, je vzgoja dečka, ki naj nekoč postane vladar, desetkrat odgovornejša. Tu namreč ne gre več le za to, kako se bo njemu v življenju godilo, ampak je od tega odvisna sreča in blagostanje države. Zato je tudi razumljivo, da si kraljevski starši s tako resnostjo prizadevajo, da bi bil mali kraljevič v svojih otroških in deških letih deležen take vzgoje, ki ga bo kot moža usposobila biti kos silni odgovornosti službe, ko ga božja previdnost nekoč pokliče na prestol jugoslovanske države.

Zaradi tega smo danes, na ta državni praznik, kot prepričani kristjani in lojalni državljani dolžni izreči iskreno in

Zakaj gladovati?

Prekomerna debelost ne le, da ni lepa, temveč je tudi mnogokrat znak, da izmenjava snovi pri Vas ni v redu. Zakaj bi si zaradi takih motenj sami sebi krajšali življenje? Kupite

BOXBERGERJEVE KISSINGEN TABLETE ZA HUIŠANJE

Kissingen je kopališče svetovnega slovesa. Iz Kissingenske soli proizvajajo po vsem svetu znane Boxbergerjeve tablete za huišanje, katere odstranjujejo prekomerno debelost, istočasno pa delujejo kot blagodejno sredstvo za reguliranje. Ne vsebujejo niti joda, niti kakih drugih snovi, ki bi škodovala srcu. Dobivajo se v vsaki lekarni.

Ogl. reg. pri M. S. P. in N. Z. pod S. Br. 623 od 29. III. 1932.

Dohod za pevce in pevke je skozi Rotovski trg. Pevci odidejo z Glavnega trga takoj za vojaško godbo pred ministranti.

Godbe: Vojaška godba pride na Glavni trg skozi Rotovski trg in se postavi za severno tribuno pred pevci. — Druge godbe pridejo na Glavni trg s svojimi skupinami in se razvrstijo v procesijo po navodilih rediteljev.

Zastave prinesejo skupine na Glavni trg, kjer se zastavonoše z zastavami zberejo pred spomenikom tako, da imajo v sredini duhovščino in ministrante.

Zastopniki oblasti prihajajo na Glavni trg skozi Rotovski trg.

Razpored za procesijo:

1. Kolesarji (1. skupina). 2. Križ s spremstvom. 3. Godba »Danica«. 4. Skupine po redu: 12, 7, 8, 10, 4, 11, 5, 5. Godba. 6. Skupina 9. 7. Stolna župnija. 8. Belooblečena dekleta. 9. Fantje katoliške akcije. 10. Vojaška godba. 11. Častna četa. 12. Pevci. 13. Ministranti. 14. Duhovščina. 15. Posebne grupe iz mariborskih mestnih župnij. 16. Najsvetejše in spremstvo. 17. Zastopniki oblasti. 18. Frančiškanska župnija. 19. Skupine 6 in 3. 20. Godba. 21. Skupine 1 in 2. 22. Kolesarji (2. skupina).

Na Slomškovem trgu.

Skupine se razvrstijo po navodilih rediteljev. Odhod posameznih skupin s Slomškovega trga se vrši točno po navodilu rediteljev.

Vsi udeleženci evharističnega kongresa naj dobro pazijo tudi sami, da se ne vhitotapijo v njihove skupine sumljivi ljudje, zlasti naj pazijo na žeparje.

Evharistična tridnevica je bila objavljena v torkovi številki »Slovenca«. Pomotoma pa je pri tem izostalo, da je tridnevica navedena tri dni (5., 6. in 7. septembra) tudi pri sv. Jožefu na Studencih in sicer v sledečem redu: Navedene tri dni se zjutraj ob pol 6 izpostavi Najsvetejše, nato sveta maša in pridiga. Ob 7 tih sv. maša. Ob 15 sveti Križev pot. Ob 17 pridiga in litanije z blagoslovom. Spovedovanje je zjutraj in zvečer od 5 naprej.

Polnočnica v stolnici.

Po vseh mariborskih župnih cerkvah bodo v noči od 7. na 8. septembra polnočnice. Sv. mašo v stolnici bo daroval škof šibeniški dr. Mileta.

Navodila

udeležencem evharističnega kongresa v Mariboru

Da bo mogoče v veliki množici prijavlencev vzdržati red in da se ne dogodi nesreče, je pripravljalni odbor sklenil, da se morajo udeleženci kongresa naslednjih navodil točno držati. Predvsem je za vsakega udeleženca obvezno, da se pravočasno priključi svoji skupini na določenem zbirališču in da se točno ravna po navodilih rediteljev in policije.

Važno je, da je dohod na Glavni trg k slovesni sv. maši dovoljen le v zaključenih skupinah in da se posamezniki na Glavnem trgu ne bodo mogli priključiti svojim skupinam. Vozovni promet in promet za pešce se bo vršil preko mosta mimo avtobusne postaje, mimo židovske v Tattenbachovo ulico in tam naprej, kakor bo določila policija.

Za posamezne skupine veljajo sledeča navodila za dan 8. septembra:

Skupina 1: Udeleženci iz Meziške, Mislinjske in Dravske doline se zbirajo ob 8 na Magdalenskem trgu in odidejo ob pol 9 po najkrajši poti preko mosta na Glavni trg, kjer se postavijo na zapadni strani spomenika poleg skupine 3 v treh kolonah. — Z Glavnega trga odide ta skupina pred zadnja, takoj za godbo. Na Slomškovem trgu bodo prostor odkazali reditelji.

Skupina 2: Udeleženci iz dekanije Dravske polje se zberejo ob 8 na križišču Tržaške in Ptujске ceste ter gredo ob 8.15 po Tržaški, Jezdarski, Frankopanovi, Dvorkovi in Kralja Petra trgu preko mosta in se razpostavijo na Glavnem trgu na zapadni strani spomenika v štirih kolonah poleg skupine 1. — Z Glavnega trga odide ta skupina kot zadnja.

Skupina 3: Udeleženci iz župnij Sv. Duh, Sv. Križ in Kamnica se zbirajo ob 8 v Samostanski ulici ter odidejo ob 8.15 po Strosmajerjevi ulici in Koroški cesti na Glavni trg, kjer se postavijo v treh kolonah med magistratnim poslopjem in Tschelligijem. Z Glavnega trga odide ta skupina pred godbo in pred skupino 1.

Skupina 4: Udeleženci iz dekanije Sv. Lenart in iz župnij Sv. Marijeta na Pešnici in Sv. Peter pri Mariboru se zbirajo ob 8 na koncu Meljske ceste pri samostanu šolskih seater in gredo ob pol 9 po Meljski cesti, Klavniški ulici, Ob brodu in Tattenbachovi ulici na Glavni trg, kjer se postavijo v 3 kolonah na južni polovici vzhodnega Glavnega trga

na levo skupine 10. — Z Glavnega trga odide ta skupina za skupino 10.

Skupina 5: Udeleženci iz dekanije Jarenina in župnije Zg. Sv. Kungota se zberejo ob 8 v Tomšičevem drevoredu, odidejo ob 8.15 po C. Metodovi, Majstrov, Vrazovi in Gregorčičevi ulici ter se v Gosposki ulici priključijo skupini 9, gredo z njo po Gosposki ulici na Glavni trg, kjer se postavijo v štirih kolonah na levo skupine 9. Z Glavnega trga odide ta skupina za skupino 11 in pred skupino 9.

Skupina 6: Udeleženci iz župnij Sv. Mariin, Vurberg in Sv. Barbara se zberejo ob 8 na Pobreški cesti za železniškim mostom na pešpoti nad cesto ter krenejo ob 8.49 po Pobreški cesti preko mosta in se postavijo na Glavnem trgu v 2 kolonah od mosta do trgovine Lah na južnem delu starega Glavnega trga. Z Glavnega trga odide ta skupina takoj za mariborsko frančiškansko župnijo.

Skupina 7: Udeleženci iz dekanij Ptuj, Velika Nedelja in Zavrč se zberejo ob 8 v Maistrovi ulici med Ciril in Metodovo in Zrinjskega trgom ter gredo ob 8.30 čez Jugoslovanski trg, Trg Svobode, Grajski trg in po Vetrinjski ulici na Glavni trg, kjer se postavijo v treh kolonah na severni strani novega Glavnega trga med Gosposko in Vetrinjsko ulico. Z Glavnega trga odide ta skupina prva oziroma druga.

Skupina 8: Udeleženci iz dekanij Videm ob Savi, Celje, Šmarje, Konjice in Slov. Bistrica se zberejo ob 8 v Razlagovi ulici med Jugoslovanskim trgom in Zrinjskega trgom ter se ob pol 9 priključijo skupini 7 na Jugoslovanskem trgu, odidejo s to skupino na Glavni trg, kjer se v dveh kolonah razvrstijo na novem Glavnem trgu na levo skupine 7. — Z Glavnega trga odide ta skupina takoj za skupino 7.

Skupina 9: Udeleženci iz dekanij Dolnja Lendava in Murska Sobota se zberejo ob 8 v Koroščevi ulici med Trubarjevo in Vrazovo ulico ter odidejo ob pol 9 po Trubarjevi, Gregorčičevi in Gosposki ulici na Glavni trg, kjer se razvrstijo v treh kolonah na severni strani starega Glavnega trga med magistratnim vhodom in Gosposko ulico. — Iz Glavnega trga odide ta skupina s predmestno Stolno župnijo takoj za skupino 5.

Skupina 10: Udeleženci iz dekanije Ljutomer se zberejo ob 8 v Kolodvorski ulici in Zrinjskega trgu (takoj za skupino 8) in odidejo na Glavni trg za skupino 8 po Razlagovi itd. Razvrstijo se v eni koloni poleg skupine 8 na novem delu Glavnega trga. — Z Glavnega trga odidejo takoj za skupino 8.

Skupina 11: Udeleženci iz dekanij Gornji Grad, Saleška dolina, Braslovče in Nova cerkev se zberejo ob pol 9 v Frančiškanski ulici in gredo ob 9 skozi Tattenbachovo ulico na Glavni trg, kjer se postavijo na južno-vzhodnem kotu novega Glavnega trga v eni koloni poleg skupine 4. — Iz Glavnega trga odidejo takoj za skupino 4.

Skupina 12: Udeleženci, ki pridejo z vlaki po 9, gredo takoj s kolodvora po Aleksandrovi cesti čez Grajski trg in po Vetrinjski ulici na Glavni trg in se postavijo na vzhodnem delu Glavnega trga za skupinami 11, 4, 10, 8 in 7.

Skupina 13: Udeleženci iz mariborskih mestnih župnij se zberejo ob 8 na Slomškovem trgu in odidejo skozi ulico 10. Oktobra do Gosposke, kjer se priključijo skupini 5 in se na Glavnem trgu raz-

vrstijo v dveh kolonah na levo skupine 5. Posebne grupe iz teh župnij bodo razvrščene na Glavnem trgu po navodilih rediteljev. — Z Glavnega trga odide mestna stolna župnija takoj za skupino 9. Frančiškanska župnija odide z Glavnega trga takoj za zastopniki oblasti, oziroma za baldahinom.

Skupina 14: Ministranti se zberejo v Gledališki ulici 2, kjer se preoblečejo, počakajo z duhovščino pred škofijsko palačo in odidejo s to na Glavni trg, kjer se postavijo pred spomenikom in pred duhovščino.

Skupina 15: Belooblečena dekleta bodo razvrščena na Glavnem trgu po navodilih rediteljev.

Skupina 16: Duhovščina se zbere do 9 na Slomškovem trgu pred škofijsko palačo in spremnja Prevzvišeneho ob 9 na Glavni trg, kjer se postavi pred spomenikom za ministranti.

Kolesarji se zberejo do 9 na Trgu Svobode ter se odpeljejo po Vetrinjski ulici mimo Glavnega trga skozi Tattenbachovo do Frančiškanske ulice, in se razvrstijo na obeh straneh ulice po 2 in 2.

Pevci in pevke se zbirajo do 9 na Glavnem trgu pred magistratom in sicer zapadno od vhoda.

Naš avtobusni promet

Belgrad, konec avgusta.

Po strokovnih, zlasti železniško-prometnih revijah zahodne Evrope je nekaj let ssem lahko beremo številne razprave in članke o konkurenci avtomobila vlaku. Ta konkurenca je iz dneva v dan občutljivejša in tudi v naši državi je zadnjih petnajst let avtomobilski promet v primeri s predvojnimi stanjem silno napredoval, tako da so merodajni krogi že v skrbel. Prometno ministristvo je n. pr. pred nekaj meseci vpeljalo zelo znižane konkurenčne vozovnice za manjše relacije v bližini večjih mest, kar je čisto gotovo storilo prav radi konkurence avtobusov.

Dočim so v zapadnoevropskih državah avtobusne proge preprosto speljane namenoma paralelno z železniškimi, da so z drugimi besedami namenoma konkurenčne, je pri nas v večini slučajev drugače. Avtobusna mreža v Jugoslaviji znaša po najnovejši statistiki 11.650 km, od katerih pa komaj 2000 km pripada v skupino paralelnih (z železniškimi) prog. Jugoslavija ima še sorazmerno slabo razvito železniško mrežo, pa je avtobusni promet le v zelo redkih slučajih konkurenčni faktor.

Kolikega pomena je avtobusni promet za našo državo, bomo videli iz statističnih podatkov, ki so pred kratkim objavljeni. Prometno ministristvo je sporazumno z ministristvom za trgovino in industrijo po banovinskih oddelkih za turizem zbralo potrebne podatke, jih dopolnilo s podatki Zveze avtobusnih podjetij in tako je pred nami prva tovrstna statistika od prejšnjega ssem.

Mislil, da je malokdo med nami, ki bi vedel, da je dolžina avtobusnih prog (redno oskrbovanih) v Jugoslaviji večja ko dolžina vseh naših železniških prog. Dočim je železniških prog okrog 10.000 km, znaša dolžina avtobusnih linij, kakor sem že zgoraj omenil, 11.650 km. Vseh avtobusnih prog v Jugoslaviji je 510 po številu in na njih prevozijo naši avtobusi vsak dan nič manj ko 75.000 km. Kolikega pomena je avtobusni promet zlasti za kraje, od železnice oddaljene in hribovite, vidimo že iz zgorajjih števil! Vsakodnevni avtobusni pro-

met pri nas oskrbuje 950 avtobusov, ki dnevno porabijo povprečno 25.000 kg bencina. Sedišč v vseh jugoslovanskih avtobusih je 17.100.

Slovenija je kakor marsikod drugod tudi na polju avtobusnega prometa na prvem mestu v državi. V primeri s površino zemlje in gostoto prebivalstva ima največ avtobusnih mrež in sicer 67. Donavska banovina jih ima, ali skupaj s področjem mesta Belgrada 68, Savska 47, Primorska 38, Zetska 36, Drinska 22, Vardarska 17 in Moravska 8. Že iz teh števil lahko sklepamo tudi na kulturno stanje posameznih pokrajin. Slovenija ima v primeri s ostalimi deli države še najgostejšo železniško (razen Vojvodine) mrežo, pa tudi največ avtobusnih linij. Nasprotno so pa ravno južni kraji, predvsem Vardarska in Moravska banovina, na železniških kakor tudi na avtobusnih zvezah zelo siromašni.

Postaj, na katerih se vsakodnevno ustavljajo avtobusi, je 1759, torej precej več ko pa železniških, katerih število znaša približno 1400. Od 1759 avtobusnih postaj jih je 1200 takih, ki niso obenem tudi železniške. Posebnega pomena so dolge avtobusne linije v južni Srbiji in pa letos odprta Jadranska proga od Okučanov skozi Bosno na Split (329 km). Poslužujejo se jih zlasti turisti in inozemski letoviščarji, naučeni na hitra potovanja.

Zadnja tri leta je nastalo občutno nazadovanje našega avtobusnega prometa. Mnogo podjetij je prenehalo obratovati. Danes delajo le dobrofrequentne linije. Sicer nimamo potrebne tozadevne statistike za avtobusni promet zadnjih let. Iz davčnih dajatev, ki so znašale še l. 1930, približno 70.000.000 Din letno, dočim so lani padle na okroglo 40.000.000 Din, pa lahko sklepamo, kolikš padec je doživel avtobusni promet v Jugoslaviji. Gospodarsko važna je ugotovitev, da so vse avtobusne proge v Jugoslaviji v rokah domačega kapitala. V avtobusna podjetja je vloženih približno 150 milijonov Din. Vseh aktivnih uslužbencev na avtobusih (z lastniki vred) je do 5000, ki pa preživljajo še 20.000 članov svojih družin. — Tako bi bila približna podoba našega avtobusnega prometa.

Zahvala.

Čutilm za svojo dolžnost, da se javno zahvalim g. dr. I. Bajželj, specialistu za kožne bolezni v Ljubljani, Dalmatinova ul. 3, ki mi je brez vsake operacije popolnoma odpravil krčne žile, in gosp. doktorja najtopljeje priporočam.

6. IX. 1934.

Miculinič Rudolf

višji železniški uradnik v n. Ljubljana, Ilirska ulica 21

Ljubljanske vesti:

Velik naval na gimnazije

Ljubljana, 5. septembra.

Ljubljanske gimnazije so danes končale redno vpisovanje dijakov in dijakin. Redni šolski pouk se bo pričel 14. t. m. Dan poprej bo šolska masa. Od danes naprej se bo vršilo še vpisovanje zamudnikov, ki so se sicer zgledali pri ravnateljih, toda niso imeli vseh predpisanih dokumentov v redu, zlasti onih glede plačevanja ali oprostitve šolnine. Mnogi starši so si sicer preskrbeli pri pristojnih davčnih uradih zadevna potrdila o plačilu neposrednih davkov in jih sedaj predložili vodstvom gimnazij, mnogi pa so čakali do zadnjega, dostikrat edino iz razloga, ker niso imeli potrebnih zneskov, da bi plačali razne takse, kajti treba je za tako potrdilo plačati 25 Din. Pa tudi oproščenci so bili dostikrat v skrbeh, kje bodo zmogli pristojbine za prijavnino in zdravstveni fond, kar vse znaša 70 Din. Revni ljubljanski štirski so zadnje dneve oblegali mestni socialno-politični urad s prošnjami, da bi jim občina naklonila primerno podporo za vpisnine in druge stroške, ki jih imajo s šolarji. Takih prošelj je bilo nebroj. Mestna občina nima primernih zneskov v svojem proračunu za take, izredne podpore. Zato je socialno-politični urad skušal na kak način pomagati revnim staršem in je nekaterim naklonil podpore iz beneficijne fonda. Občina sama je izdala do 10.000 dinarjev za nakup raznih šolskih knjig, ki jih bo posodila revnim dijakom proti vrnitvi po končanem šolskem letu. Občina je že prejšnja leta nakupila mnogo šolskih knjig in sedaj razpolaga že z veliko šolsko knjižnico.

Tramvaj ga je podrl

Ljubljana, 5. sept.

Komaj nekaj dni je tega, kar je imel voz cestne električne železnice hud karambol na Tržaški cesti, že moramo zapisati drugo nezgodo. K sreči ta nezgoda ni zahtevala smrtnih žrtv, pripisovati pa je samo golemu naključju, da je ni.

V hipu, ko se je danes ob 5. pop. 14-letni mizarji vajenec Jožef Gruhovka, ki se ni pripravljal na kolesu odpeljal z dvorišča, je privozil mimo tramvaja. Gruhovka se mu ni mogel več umakniti, voznik tramvaja pa tudi ni mogel pravočasno zavreti voza. Tako je bila nesreča neizogibna. Spretni del tramvajskega voza je z vso silo treščil ob kolesarja. Suneč je bil tako silovit, da je kolo odletelo daleč proč, mladega kolesarja pa je pograbil odbojni in ga nekaj časa vlekel s seboj. Vozniku se je posrečilo, da je takoj nato zavril voz in ga ustavil. Gruhovka je obležal na cesti s precej hudimi poškodbami na glavi, vendar je bil ves čas pri zavesti. Prebivalci bližnjih hiš so mu nudili prvo pomoč, sprevednik tramvajskega voza pa je telefoniral reševalni postaji, ki je bila s svojim avtomobilom v nekaj minutah že na kraju nesreče. Reševalci so ponesrečenca za silo obvezali, potem pa ga prepeljali v splošno bolnišnico.

✓ V proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra bo danes služba božja ob 9 v tukajšnji pravoslavni kapeli, ob 10 pa v tukajšnji stolnici. Po službi boji bo vojaška parada. — Kr. banska uprava.

✓ Lichtenurnov zavod v Ljubljani, meščanska šola. Dne 9. septembra ob 10 bo otvoritvena služba božja, dne 10. septembra ob 8 pričetek rednega šolskega pouka.

✓ Tržni dan. Takole ob začetku meseca se ljubljanski živilski trg pač ne more pritoževati čez slabo kupčijo. Zlasti prva sreda v mesecu, ko so torbice naših gospodinj še kolikortoliko nabasane z žvenkljajočim drobižem, privabi cele procesije kupcev, ki se založijo z vsem potrebnim, kar je v skladu z gospodinjimskim budžetom. Tudi včeraj je vladalo na živilskem trgu pisano vrvenje. Branjevke so nagrmadile toliko blaga po svojih stojnicah in vozičkih, da je bila izbira kaj lahka. Cene na zelenjadnem trgu se gibljejo še vedno v starih mejah, vendar pa je pričakovati, da bodo te dni nekoliko padle. Jajca niso več tako poceni, kot so bila. Par jajc prodajajo zdaj že po 125 Din. Tudi piščanci so obdržali staro ceno, ki se zdi nekaterim gospodinjim pretrana. Piščanec stane po kakovosti od 24 do 32 Din par. Govedina se prodaja po 8, 10 in 12 Din, teletina pa po 12 do 16 Din kilogram. Sadni trg je tako dobro založen, da morajo branjevke zaradi hude konkurence še vedno iti s ce-

naval v I. gimnazijske razrede je bil letos rekorden. Mnogo dijakov se je vpisalo, ne da bi bili odločeni dokončati gimnazijske študije, pa morajo sedaj za praktične poklice doseči najmanj 4 razrede srednjih šol z nižjim tečajnim izpitom, kajti že v trgovine sprejemajo absolvente srednjih šol in odklanjajo vaje s samimi osnovnimi šolami. Pa tudi pristop na strokovne šole je vedno bolj vezan na absolviranje 4 razredov kakšne srednje ali meščanske šole. Tako n. pr. je tehnična srednja šola odklonila na ženskem oddelku mnogo prosilk, ki so imele samo 3 razrede meščanskih šol.

Za klasično gimnazijo je od leta do leta večje zanimanje. Letos je bilo vpisanih že 291 dijakov, med temi 53 dijakin. Vseh pa je bilo vpisanih 1018, med temi 176 dijakin. Lani jih je bilo vseh 926. Tudi I. realna gimnazija zaznamuje znaten prirastek. V I. razred je bilo že vpisano 151 dečkov, v vse razrede pa 863, lani celotno 808. Na II. realno gimnazijo na Poljanah je prav tako znaten naval. V I. razred je bilo doslej vpisanih 166 dijakin in 124 dijakov, skupaj 290. Računajo pa, da jih bo naknadno vpisanih še do 20. Celotno ima ta zavod že 1498 učenec o. d. n. o. učenec, dočim lani 1317. Podatki s III. realne in mestne realne gimnazije še niso znani. Pa tudi tu je močan pritisk učence na mladine. Na uršulinsko nižjo gimnazijo, ki je privatna, je bilo vpisanih 47 dijakin in I. razred, skupaj pa 108.

Računajo, da bo letos močno naraslo število na gimnazijah učence na mladine. Samo v vse I. razrede bo vpisanih nad 950, v vse razrede pa nad 4750, dočim jih je bilo lani 4502.

namj navzdol. Kilogram čednih jabolk dobiš zdaj že za 2 Din, grozdja, slabše vrste, za 3 Din, najzlahtnejše hruške pa za 5 in 4 Din, slabše tudi za 3 Din. — Po gobah ni kdovekak povprečevanja, čeprav so zelo poceni: 1 Din kilogram.

✓ Redni pouk na Šoli Glasbene Matice se prične v petek, dne 7. t. m. Kdor se namerava še vpisati, naj to stori čimprej med uradnimi urami v pisarni Glasbene Matice in sicer od 9. do 12. in od 15. do 19. ure. Število gojencev glasbene šole je v letošnjem letu razveselljivo poraslo. Opozorjamo, da je ukovina nižja, kot je bil alansko leto.

✓ Državni konservatorij v Ljubljani vpisuje še danes in jutri. Od 10. do 13. t. m. so sprejemni izpiti, redni pouk prične 15. t. m.

✓ Prihodi plesnih skupin v Ljubljano. Srečali so prispele v Ljubljano Čehi s precejšnjo zamudo — na mesto ob 17. uri šele okoli 18. ure zvečer, ob 20.25 uri pa plesna skupina iz Skoplja (40 plesalcev in plesalk), skupina iz Požarevca (26 plesalcev in plesalk), in iz Andrijeveca pri Slavovskem Brodu (12 plesalcev in plesalk). Za danes, t. j. četrtek, je napovedan prihod skupine iz Ljupčevega in sicer ob 9.47, uri ali najkasneje ob 13.36, uri, dalje skupine iz Blata na otoku Koruži ob 8.40 in skupine iz Adlešič (ob 16. uri). Včeraj je tudi prispela brzozavka iz Sofije, da dopotuje zvečer bolgarska skupina plesalcev, in brzozavka iz Belgrade od poljskega poslanstva, da dopotuje danes v Ljubljano tudi poljska skupina. Tekom današnjega dne se pričakuje prihod večine plesnih skupin. Danes popoldne se že tudi prične skušnje za plesne nastope na sokolskem telovadišču poleg velesejma.

✓ Ljubljanska »Ljudska univerza« ustanovljena. Na ustanovnem občnem zboru Ljudske univerze v Ljubljani je bil v smislu pravil izvoljen za tri leta naslednji odbor: podžupan prof. Jarc, tajnik zbornice prof. Dr. Pretnar, sodnik dr. Bajič, prof. Trgovske akademije dr. Mihelak in kot zastopnik Jugoslov. učiteljskega združenja g. Ribičič. Poleg teh imenujejo v odbor svoje zastopnike ljub-

ljanska mestna občina (dr. Joža Bohinjec, ravnatelj OUZD), univerza kralja Aleksandra (vseučil. prof. dr. Osvald) in banska uprava (še neimenovan). V nadzorstvo so bili izvoljeni prav tako za dobo treh let: predsednik Proforskoga društva prof. Grafenauer, častnik Anton Podbevšek in ravnatelj Dr. Higijenskega zavoda dr. Petrič. Namestnika: ga. Minka Krofova in dr. Jeglič. Imenovan odbor, ki se izpolni še s tremi člani iz vrst predavateljev, se bo konstituiral na prvi redni seji v ponedeljek 10. septembra. — Kot je znano, je materialni obstoj Ljudske univerze zagotovljen z znatno subvencijo ljubljanske mestne občine in banovine.

✓ Udeležba narodnih noš pri festivalu. Glavni pripravljalni odbor za festival slovenskih narodnih plesov prosi in vabi vse dame in gospe v Ljubljani in okolici, ki imajo pristne narodne noše, da se prijavijo za udeležbo pri sprevodu narodnih noš. Sprevod se bo vršil v soboto 8. septembra ob pol 11. dopoldne. Narodne noše se zberejo ob pol 10. na letnem telovadišču ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Prijave sprejema ustmeno ali pisмено pisarna festivala v mestni posve-tovalnici vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 18. Glavni pripravljalni odbor.

✓ Vstopnice za prireditve festivala slovenskih plesov in slovenske glasbe v Ljubljani so v prodaji na razpolago. Prodaja se v paviljonu pred kavarno Emono na Tyrsevi cesti dnevno od 8.—12. in od 14.—19. po sledečih cenah: Sedeži po 25, 20, 15 in 12 Din, stojišča po 10 Din, parmantno stojišče za vse tri izvedbe slovenskih plesov Din 12. Za operne predstave veljajo znižane operne cene, predprodaja v opernem gledališču. — Vstopnice za stojišča se morajo vidno nositi. V slučaju slabega vremena se izvajajo slovenski plesi v Unionski dvorani. Zato je na vsaki vstopnici za sedež označen tudi sedež v Unionski dvorani.

✓ Festival slovenskih narodnih plesov — danes prva prireditev. Nocoj se pričene nastopi posameznih plesnih skupin festivala. Kot prva priredi Narodopisna družba iz Plzna samostojen večer v ljubljanskem opernem gledališču, kjer bo imenovana družina pokazala v dve ure trajajočih prizorih češko selško svatbo in vse običaje, ki so združeni s kmetjsko poroko. Številne pesmi in besedne igre oživiljajo dejanje te svatbe, ki jo slikovito izvaja plzenska plesna skupina. Igra je razdeljena na 4 dejanja in sicer: 1. Pri nevesti pred poroko, 2. Pojedina pri nevesti po poroki, 3. Prizor v gostilni, 4. V novem domu. V prvem dejanju pričakujejo ženina in njegovo družbo na nevestinem domu. Po stari navadi se dolgo pogajajo, predno izročijo ženinu nevesto; pred odhodom v cerkev dajo nevestini starši mlademu paru svoj blagoslov. Drugo dejanje kaže pojedino na nevestinem domu, ki je prepletena z raznimi običaji in pesmimi; vsa družba gre nato v gostilno, kjer doseže veselje svoj vrhunec; ženin in nevesta otvorita ples, nato pa se zvrste še svaite in tete. Zadnji prizor se vrši na ženinem domu, kjer se nevesta poslovi od svojih družic, ki ji razpletajo lase, vzamejo venec in zapojejo poslovnico pesem. Plzenska skupina predstavlja eno najslavnejših in najbolj harmoničnih slovenskih plesnih skupin; visoko umetniško kvaliteto te družine in njenega plesa izpričuje dejstvo, da je bila družina že večkrat odlikovana na različnih prireditvah in lani ob priliki svojega nastopa v Ljubljani prejela kot najlepša skupina prvo nagrado v konkurenci narodnih noš. Naj nihče ne zamudi ogledati si znamenito češko kmečko svatbo, ki jo bo predvajala nocoj ob 20. uri Narodopisna družba iz Plzna v našem opernem gledališču.

✓ Zvočni film Ljubljane so pričeli snemati včeraj popoldne pod vodstvom režiserja g. Ferda Delaka. Filma podjetje »Svetloto« iz Zagreba. Imenovano filmsko podjetje bo filmalo vse festivalne prireditve.

Vse dni velesejma

izhaja Slovenec v znatno povečani nakladi

Telef. štev. 29-92

Prav posebno pa velja to za glavno VELESEJSKO ŠTEVILKO, ki izide dne 8. septembra jutraj — kot velika reklamna številka

Trgovci, obrtniki: Ne zamudite prilike!

KULTURNI OBZORNİK

Pogled v sodobno madžarsko književno življenje

Iz razgovora z dr. Avg. Pavlov

Ker nam je pogled v kulturno enovanje sosednje Madjarske docela zastrt, nam pride prav bežen pogled, zlasti če nam ga nudi naš rojak. Dr. Avgust Pavel je sedaj znan že tudi pri nas radi svojega pesniškega uspeha na Madjarskem. Upamo, da nas bo še letos razveselil njegov prevod Cankarjevega Hlapca Jerneja v madjarsčini, ki bo prvi predstavil naše slovo pri sosednjem narodu. Prof. dr. Pavel je neutruden organizator v Szombathelyu, o čemer priča društvo prijateljev muzeja, ki ga je čisto sam zanašal in šteje po nekaj mesecih že do 600 članov, izdaja revijo Folia Sabariensis (Vasi Szemle), ki jo Pavel ureja, itd.

Posebno pozornost posveča v njej južnoslovanski kulturi in njenim slikom z Madjari. Poleg tega dopisuje o naši sodobni literaturi v »Magyar Irás«, ki izhaja v Košicah.

O današnjih tokovih in dogodkih v madjarski literaturi je dr. Pavel povedal nekoliko sledeče: Za obliko literarnega življenja na Madjarskem je v zadnjih letih — letos se je to še stopnjevalo — značilna nekaka decentralizacija literarnih središč. Budapešta ni edino in odločujoče zbirališče literarnih tvorcev. Vzrok nastanka pokrajinskih središč je zlasti usoda Madjarske po vojni in tako se zbirajo madjarski pisatelji na Slovaškem, v Rumuniji, v Jugoslaviji: okoli svojih številnih novih glasil. Ta formacija pa zmaguje čedalje bolj tudi v okviru države same; tu delimo lahko skupine v »Alföld«, to je na madjarski ravnini, in v »Dunántul«, to je v pokrajinih onstran Donave. Vase zaprta duša, ki jo soustvarja razpoloženje široke ravnine, se izraža drugače kakor človek prekonavske zemlje, pokrite s hribovjem, naseljene z mešanim narodom madjarskih, germanških in slovanskih rasnih elementov. Vse to ustvarja svojevrstne značaje, posebno gledanje problemov itd. Duševnost pokrajin teži za uveljavljenjem.

Tako imamo danes v vseh večjih mestih nove literarne revije, ki jih izdajajo večinoma prav mladi ljudje. Na pr. v Debrecenu izhaja »Odgovore« (Válasz), v Szegedu »Sporočilo« (Izenett); v Szombathelyu bo izhajal kot priloga Pavlove revije »Irtok« (po bližnji gori), saj živi v tem mestu, enakem Mariboru, okoli 15 pesnikov. Med njimi vzbuja pozornost 21 letni Weores Sándor z zbirko »Mráz« jec. V tem mestu je izšlo v zadnjem letu čez 20 izvirnih knjig.

Povod obelobja tudi literarni združenja, ki se nazivajo po znanih pisateljih (na pr. Janus Pannonicus, Farkas Ferenc).

V zadnjih mesecih je bil središče zanimanja v državi »Madjarski knjižni tedne« v juliju. Glavno programno sredstvo so šolari, kjer dele pisatelji avtograme. Za tako priliko izidejo nove knjige ali ceneni ponatisi klasikov (na pr. 10 zvezkov Adyja 40 Din). Letos je izdal katoliški slovaški lirik Mész László zbirko v 8000 izvodih, ki je v prvih dneh knjižnega tedna popolnoma posla! Največji uspeh so dosegli ob tej priliki prav zunanji pisatelji: erdeljski iz Rumunije in oni iz Slovaške. Ti so priredili tudi propagandno potovanje po vsej državi s predavanji in recitacijami. Med Erdelci, ki se zbirajo ob reviji »Erdeljski Helikon« (Cluj), sta najznamenitejša romanopisca Nyirő József in Tamási Áron. Zadnji je uvedel v madjarsko slovo nov tip »Abele«, to je zdrav kmečki fant, ki odide v svet; njegova spoznanja prikazuje pisatelj doslej v treh romanih.

Vodilni pisatelji v Budapešti so bili tudi letos Zilahy Lajos, ki je postal urednik dnevnika »Magyarország«; Földy Mihály in Pálffy-Gulácsy Irena. Njen zgodovinski roman iz 16. stoletja »Crni čenice« je preveden že v več jezikov. Med pesniki slovi Ilés Gyula, ki se je udeležil zbora sovjetskih literatov v Moskvi.

Antologije so tudi na Madjarskem značilnost zadnjih dveh let, ko jih je izšlo vsaj pet: levičarji so izdali svojo, katoliški svojo, ostale skupine zase.

O razgibanem znanstvenem življenju bi bilo povedati v grobih potezah; pravkar je zaključena madjarska zgodovina v osmih zajetnih zvezkih, ki sta ji avtorja vodilna zgodovinarja Hóman in Székely. Še bolj kot to delo vpoštevajo Slovane (in zasluzi radi tega pozornost in študij) »Narodopisje madjarske« (napisali Bátky, Györfy, Viski) v štirih zvezkih, katerih en sam vsebuje 1235 slik. Madjarska narodna znanost, predvsem zgodovina, resno stremi za prikazovanjem absolutne resnice, kar je zasluga današnjim znanstvenikom. In tako objektivno, brezobzirno odkritično delo je prav omenjena zgodovinska knjiga.

Literarna zgodovina je v takem razmahu, da je letos izšlo troje celotnih slovenskih zgodovin. Zaključeno je veliko delo v sedmih zvez-

Naznanila

Ljubljana

1. Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Maribor

✓ M. Sportna predavanja. Tukašnji olimpijski odbor bo pričel s ciklusom sportnih predavanj. Prvo predavanje se vrši drevi ob 20 v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9. Predava Evgon Bergant o balkanskih igrah.

✓ Tečaj za sortiranje in vkladanje sadja se vrši v četrtek, dne 11. septembra na banovinski sadijski in vinarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 8.—12 in 14.—18. Udeleženci naj se javijo do 10. septembra ravnateljstvu z dopisnico.

✓ V zbor in balet mariborskega gledališča se sprejemajo novi člani. Zglasti se je v gledališkem tajništvo.

Drugi kraji

✓ Cerklje na Gorenškem. Mlada sadijska in vrtnarska podružnica priredi 8. in 9. septembra sadijsko razstavo v veliki dvorani Ljudskega doma. Razstavili bodo vse, kar v našem lepem kotu Gorenjske dobrega zraste. Dne 8. septembra ob 8 bo v razstavni dvorani tudi strokovno predavanje: predaval bo strokovnjak iz Kranja o umnem in dobičkonosnem sadjarstvu. Vabljeni ste vsi, ki hočete imeti dvojni užitek: prvega od razstave, drugega pa od lepega gorenjskega kota.

✓ Vrški kot. Velik pevski koncert, ki se je vršil na Veliko Gospojino v Braslovcih, ponovijo vrški pevski zbori braslovške dekanije 9. septembra na Vrškem. Program isti. Ker je to prva vojni prireditev v našem kotu, zato je pričakovati velike udeležbe.

✓ Kranj. Slabo vreme je onemogočilo kranjski strojski družini izvedbo stroške tekme, ki je bila določena na nedeljo, 2. septembra. Tekma je preložena na ponedeljek, 8. septembra; ako bi pa bilo ta dan vreme slabo, pa na naslednji dan, 9. septembra. Nagrade, ki jih je to pot strojska družina določila 40, so razstavljene v izložbenem oknu mestne hiše.

Cerkveni vestnik

✓ Celonočno čečenje v Ljubljanski stolnici se prične drevi po skupni molitvi ob 21. Molili bomo iz »Večne molitve« 11. uro: Prošnja za duhovnike. — Možeje in mladenci, udeležite se čim številnice tega nočnega čečenja!

✓ Meste pri Ljubljani. Drevi ob pol 8 pridiga za moše in fante v kapelici salezijanskega mladinskega doma.

Poizvedovanja

✓ Izgubljena aktovka. V ponedeljek, 3. septembra ob 14.30 do 15 je bila izgubljena aktovka na poti iz St. V. (ob gorenjski železnici) do St. V. (Najdljše se naproša, da jo proti nagradi odda upravi »Slovenec«).

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

OPERA (Začetek ob 20)

Četrtek, 6. septembra: Češka vaška svatba. Izvaja Narodopisna družba iz Plzna. Izven. Znižane cene. Petek, 7. septembra: Traviata. Izven. Znižane cene. Sobota, 8. septembra: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Opereta. Premiera. Izven. Nedelja, 9. septembra ob 15: Prodana nevesta. Sodeluje Narodopisna družba iz Plzna. Izven. Znižane cene. Predstava bo v opernem gledališču.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 6. septembra: 12.15 Plošče 12.50 Poročila 13.00 Cas, plošče 17.30 Koncert godalnega orkestra Glasbene Matice (prenos s velesejma) 18.30 Plošče po željah 19.00 Intervju prof. Jarca s prireditelji »Slovenskih plesov« 19.30 Plošče 19.50 Cas, jedilni list 20.00 Češka glasba: 1. Radijski orkester, 2. Vok. koncert gđ. Korenčnovne 22.00 Cas, poročila, prenos s velesejma. Petek, 7. septembra: 12.15 Plošče 12.50 Poročila 13.00 Cas, 13.05 Predavanje TOI: Propagandni obrtni teden 13.15 Plošče 17.30 Repertoar z velesejma 18.30 Nacionalno predavanje (dr. Cepuder) 18.50 Radijski orkester 19.20 Srbi in Hrvati med madjarsko ustajo 19.50 Cas, jedilni list 20.00 Prenos iz Zagreba 22.00 Cas, poročila, prenos s velesejma.

Drugi programi:

CETRETEK, 6. septembra: Belgrad: 20.00 Predavanje 20.30 Kone, kralj, garde — Zagreb: 20.00 Belgrad — Dunaj: 17.45 Dva klavirja 19.35 Rad, ork. 21.00 Mladi umetniki 22.50 Vesela gl. — Budimpešta: 18.50 Klav. gl. 20.30 Clg. gl. 22.00 Operni ork. 23.25 Jazz — Milan-Trst: 20.45 »Trgovci in odvjetniki«, »Sestra Angelika«, operi Da Rosa Parodi — Rim-Bari: 20.45 Ork. in viol. gl. 22.10 Ork. klav. in vok. konc. 22.15 Plesna gl. — Praga: 19.10 Mladinska gl. 19.50 Kvartet poje 20.10 Viol. gl. 20.30 Kaj mislite o mr. Smithu, igra — Bratislava: 19.35 Plošče 20.00 Romunske pesmi — Varšava: 19.20 Viol. gl. 20.15 Jazz in popevke 21.15 Ork. in klav. konc. 22.15 Zab. gl. 23.10 Plesna gl. — Monakovo, Stuttgart, Lipsko, Vratistava, Berlin: 20.15 Pester večer. PETEK, 7. septembra: Belgrad: 20.15 Zagreb 22.20 Plošče 23.00 Kone. — Zagreb: 20.15 Recitacije 20.45 Vok. konc. 21.15 Ork. 22.15 Plesna gl. — Dunaj: 17.40 Plošče 20.20 Beethovenov konc. 21.00 Operni večer 22.50 Vojaske godba 24.00 Dunajska gl. — Budimpešta 19.25 Jazz na dveh klavirjih 20.30 Deklica iz Bliznace, Zazrka pod laterno, opereti, Offenbach 22.35 Clg. gl. — Milan-Trst: 20.45 Obisk pri poslušalcih 21.25 Simf. konc. — Rim-Bari: 20.45 Vesela vdova, opereta, Lehar — Praga: 19.00 Češka pesem v stoletjih 19.55 Celar 20.35 Arabska gl. 21.00 Kone. slepeev 22.15 Češki jazz na dva klavirja — Brno: 19.55 Plošče 21.00 Voj. godba — Bratislava: 19.55 Klav. gl. 20.35 Stare italijanske pesmi in arlje — Varšava: 20.30 Moskovski konc. — Vsa Nemčija: 20.10 Zbor političnih voditeljev.

Klic krščanskim ljudem

za pomoč stradajočim rudarskim družinam

Ljubljana, 5. septembra.

Za pomoč stradajočim rudarskim družinam in brezposelnim v Zagorju ob Savi je odredil škof. ordinarijat zbirko po cerkvah ljubljanske škofije v krajih, ki niso bili prizadeti po elementarnih nesrečah. Zagorska Vincencijeva konferenca pa je izdala naslednjo prošnjo, ki jo priobčujemo. Vsekakor pa smo mnenja, da bi pri taki stiski morali priskočiti na pomoč tudi javni faktorji.

Ljudje krščanski!

Morda ste že — v skrbah za lastni kruh — pozabili na rudarje, ki so pred dvema mesecema morali v zemljo na gladovno stavko, ki je kakor blisk v temni noči razkrila obupen položaj naših rudarjev. Javnost pa je spet pozabila na rudarje in jih pustila osamljene v njihovi strašni borbi za obstoj.

Krščanski oče! Poznaš očetovske skrbi, pomisli: rudarju pride dnevno od njegovega, z raznimi odbitki zmanjšane mesečne plače 13—15 dinarjev, s katerimi mora preživljati in oblačiti družino in številni otroci — kupiti pa je treba prav vse. Krščanska mati! Ako si mati, premisli, kako je pri sru rudarskim materam, ko gledajo svoje blede, slabo razvite otroke, pa jim ne morejo dati zadostne hrane; celo mleko je, kljub nizki ceni, zanje nekakšna potrata, ker si ga mnoge niti za otroke ne morejo privoščiti.

In če gre kakrjso težko družinam, katerih očetje imajo delo, kako se šele godi družinam brez-

poselnih, od katerih jih morda nekaj ima malenkostno pokojnino — okoli 300 Din mesečno — mnogi pa niti tega nimajo. V župniji, ki ima okoli 7000 ljudi, je razen brezposelnosti težko prizadetih nad 2000 ljudi. Čez leto pač trpijo in si pomagajo, kakor vedo in znajo, da se preživljajo. Kaj pa bo pozimi? Odkod vzeti denar še za obleko in obutev? Zlasti otroci brez obleke ne bodo mogli ne v cerkev, ne v šolo. Ali naj njihova mladost utone v prežgodnjem grenkem deležu trpljenja in krivic?

Prosimo vas, pomagajte nam! Bratje in sestre smo v Kristusu in od Njega imamo prvo glavno zapoved, zapoved dejavne krščanske ljubezni. »Kdor ima premoženje sveta in vidi brata v pomanjkanju, pa svoje srce pred njim zapre, kako more biti ljubezen božja v njem.« pravi sv. Janez Ev. (Jan 3, 17). »Kristjani, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in resnici (Jan 3, 18).« Kdor more, naj pomaga z denarjem, kdor morda tega ne more, pa naj pomaga z živili (krompirjem, fižolom, žitom itd.), če more, naj da veliko; če ne more veliko, naj da malo. Gotovo so med vami tudi taki, ki imajo zase ne prav rabno, sicer pa vendar še porabno obleko, perilo, čevlje, galose itd.

Pomagajte: 2000 ljudi je treba čez zimo prehraniti in oblačiti. Plačnik vam bo On, ki je rekel: »Lačen sem bil in ste mi dali jesti, nag sem bil in ste me oblekli. Resnično, povem vam: kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« (Mt 25, 35.)

Koledar

Četrtek, 6. septembra: Čaharija (prek. Por. regnin).

Ostale vesti

— Oglase za glavno velesojmško številko »Slovenec« dne 8. septembra sprejema uprava do petka popoldne. Izjemo more napraviti le pri osmrtnicah, neodložljivih objavah in malih oglasih. Na specialne želje glede izvršitve in nameščenja oglasa se je pa mogoče ozirati le pri naročitih, ki bodo došla do petka zjutraj.

— Tudi pri naši ekspozičuri na velesojmško lahko oddaste vsa naročila za »Slovenec«: oglasne in naročnine. Oglasi za glavno velesojmško številko, ki izide v soboto, 8. t. m. zjutraj, se sprejemajo na velesojmški ekspozičuri do petka popoldne ob štiri. Zelo ugodna prilika za razstavljavce in obiskovalce velesojm, ker se jim ni treba truditi v centum mesta.

— Kongres pravnikov v Zagrebu. Priprave za kongres so končane in so bile dne razposlane vsim prijavljenim udeležencem legitimacije, programi kongresa ter spomenica. Sobe so v Zagrebu rezervirane. Udeleženci iz Ljubljane se odpeljejo v petek, dne 7. 9. z brzovlakom ob 4.20 in bo pri tem vlaku za kongresne udeležence rezerviran poseben vagon. — Odbor društva »Pravniki«.

— Starološki vojaški svetovne vojne vabijo v Crngrob. Na Mali Smaren, dne 8. t. m. bosta v božjepotni cerkvi M. B. v Crngrobu pri Skofiji Loka dve sv. maši, ena ob 9. druga ob 10. Ker bosta obe sv. maši darovani za padle vojaške svetovne vojne in v zahvalo za srečno vrnitev, so vsi bivši vojni tovariši najtopleje vabljeni. — Za obveščila je tudi preskrbljeno. — Starološki vojaški svetovne vojne.

— Vseled velike porabe domače JORDAN grenčice se nudi bolnikom prebavnih organov vedno sveža voda.

— Profestno zborovanje kočevskih obrtnikov. Vseled številnih pritožb od strani obrtnikov, ki prihajajo na obrtniška združenja radi šušmarstva, katero v veliki meri odjeda bori zaslužek tukajšnjemu obrtništvu v vseh strokah

so se od strani uprav združenj vložile razne resolucije, prošnje in pritožbe skoraj na vse pristojne urade,

Zaradi tega so se vsa obrtniška združenja odločila, da skličejo na dan 12. septembra 1934 veliko protestno zborovanje vseh upravičenih obrtnikov na Kočevskem. To zborovanje bo v Ribnici v dvorani G. Podboja (pri Cenufu). Pričetek ob 9. dopoldne. Vsa obrtniška združenja v kočevskem okraju pozivljajo svoje člane in tudi druge obrtnike, da ta dan zaprejo svoje delavnice in se sploh ta dan ne obratujejo. Zavedni obrtniki naj ta dan smatrato kot obrtniški dan in naj se vsi do zadnjega obrtnika in obrtnice udeležijo tega obrtniškega

Kolika dobrota za gospodinje

je šivalni stroj, ker morejo na njem tudi obnavljati perilo s PST Patent Stopf Twist pripravo.

dokončno urejenega stanja. Dr. Beneš je nadalje razvijal misli o praktični strani filozofije: Vse politične, socialne in gospodarske probleme, ki sem jih reševal, sem najprej podvrnil podrobni, točni in temeljni znanstveni analizi, nato pa sem dejstva preručeval s svojo filozofsko in moralno teorijo, da sem tako prišel do potrebne sinteze in končno znesel zamisel v delo. To pomeni, da sem bil v znanosti kakor tudi v politiki zmerom proti slehernemu eksperimentalizmu, ki ne sloni že na preručevanju in že vnaprej podrobno analiziranih dejstvih. Proti sleherni politični zasnovi, kateri manjka vez z vsakdanjim realnim življenjem in katere se snuje bolj po željah in čustvih posameznikov, kakor pa na podlagi resničnega narodnega življenja in ljudskega kolektiva... Zmerom sem bil neprijatelj cinične zasnove in one politične dejavnosti, ki identifikira politično borbo z borbo za nadvlado drugega nad drugim, s pridobivanjem denarja in podobnim. Ta zasnova materializira vse v življenju, pozablja pri tem, da se vsaj polovica civilizirane družbe osredotočuje na duhovne činitele in da mora prava politična borba v svojih skrajnih konsekvencah stalno težiti za zmago duha nad materijo.

Dalje je dr. Beneš izjavil, da je zmerom branil to stališče, da morajo socialni nauki in filozofija imeti toliko gospodujoče moči, da prenese svoje praktične izsledke v dnevna socialna in politična dogajanja. Ko je omenil krizo demokracije, kateri bodo posvečene posebne razprave, je dejal, da je tu treba razumeti ne krizo institucije, marveč v prvi vrsti krizo ljudi, krizo demokratov. Vprašanje v praktičnem življenju je, ali so voditelji demokracije zares voditelji na politični in moralni višini in ali so ti prvaki sposobni, da nosijo odgovornost, ki jim je zaupana. Sodobni problem je tudi razvoj koncepcije moderne države, a prav tako trajna harmonija med intelektualno in kolektivno. Filozofska misel bo morala veličino politikov po tem, kako visoko so se povzpeli, da dosežejo najvišjo stopnjo individualne svobode, katero pa morajo uravnati z zahtevami kolektiva.

zborovanja. v Ribnici. Tako zborovanje je potrebno zato, da obrtniki javno pomenijo svoje težkote, da se javno izrazijo, kaj nas boli in kako naj se nam pomaga. Mi obrtniki in obrtnice redno plačujemo državi davek in drugo, zato tudi pričakujemo, da nas bo država ščitila in nam pomagala do obstoja. Osebo tega zborovanja pa je »Boj šušmarstvu!« — Vsa združenja obrtnikov v kočevskem okraju.

„Hubertus“ domače milo, da lepo belo pecilo

— Da bi se omejila tatvina grozdja in preprečila občutna škoda, katero povzročajo razni delomržeži posebno letos vinogradnikom s tem, da nakradeno grozdje nosijo na trg ali na dom branjevkam, odrejam vsem predsednikom mestnih in tržkih občin, da njih organi od 15. septembra dalje istočasno, ko pobirajo stojnino, zahtevajo od nepoznatih prodajalcev dokaz — po možnosti uradno potrdilo občine —, da so lastniki vinogradov, oziroma upravičeni prodajati grozdje. Za grozdje, dobavljeno izven dravske banovine, zadostujejo železniške vozovnice ali potrdila prevoznih podjetnikov. Sumljivo grozdje naj se zapleni in proda v vinorodnih okrajih v korist kmetijskega odbora v dobro postavki za pospeševanje vinogradništva, v ostalih okrajih in v avtonomnih mestnih občinah pa v dobro postavki za pospeševanje sadjarstva in vrtnarstva. Prodajalce takega grozdja naj se zasleduje in po zakonu kaznuje. Občine vinorodnih okrajev so dolžne opozoriti pravčasno vinogradnike in prodajalce grozdja na ta razglas ter izdajati brezplačno tozadevna potrdila. — Ban: dr. Marušič l. r.

— Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz Josefov« grenčice.

— M. Bajuk: Teoretična tamburaška šola. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Cena 40 Din. Po naših prosvetnih društvih je dosti tamburaških zborov, ki pa zaradi pomanjkanja dobrega učbenika ne napredujejo v igranju in s tem izgubijo veselje. Tamburaška godba, če je slaba, je dvakrat grda. Zato vsi tamburaški zbori prav temeljito potrebujejo, da to Bajukovo šolo dobro predelajo in si s tem ustvarijo trdno podlago za dober in hiter napredek. Bajukova šola obsega najprej kratko razlago o osnovnih pojmi glasbene abecede, potem

Mariborske vesti:

Manjšinsko šolstvo

Ne bomo se zaenkrat bavili z najvažnejšim problemom manjšinskega šolstva v Mariboru in sploh ob severni meji — z vprašanjem njegove upravičenosti! O tem bi se dalo mnogo razpravljati, posebno v zvezi z interesantno primerjavo tozadevnih razmer na oni strani meje v Avstriji. Ker smo že tako tolerantni, kakor noben narod v Evropi, bo pač to vprašanje ostalo odprto še v bodoče. Prinašamo sedaj samo zanimive statistične podatke o manjšinskem šolstvu na Stajerskem, ker so tudi nekaj barometra številnega stanja nemške manjšine ob severni meji. Nekajleten pregled manjšinskega šolstva na Stajerskem je obenem razveseljav dokaz, da je germanizacija naše severne meje povsem zastala in tudi nazaduje, ko je prenehal po potegniti mejne črte najprej politični pritisk in ponehuje sedaj tudi gospodarski pritisk, ki ga Nemci umetno vzdržujejo z ogromnimi stroški od onstran meje. Na Stajerskem je sedaj 5 manjšinskih šol: v Mariboru, v St. Ilju v Slov. gor., v Apačah, v Stogovcih in v Lokavcu. Poslednje tri šole so vse v Apaški kotlini, kjer živi še največ nemškega življa v kompak-

□ Razobesite zastave! Pripravljalni odbor evharističnega kongresa prosi vse meščane, ki imajo zastave ter stanujejo ob cestah, po katerih se bo pomikala procesija, da jih razobesijo. Procesija bo šla po sledečih ulicah: Glavni trg, Tattenbachova, Franciškanska, Aleksandrova, Prešernova, Maistrova, Koroševa in Gosposka ulica, Slomškova trg.

□ Kdor želi prenočiti. Pripravljalni odbor evharističnega kongresa obvešča vse one, ki si želijo v petek prenočišča, da se zgledajo tekem petka v Prosvetni knjižnici na Aleksandrovi cesti 6. Opozarja se pa, da je le še nezadostno število prenočišč na razpolago.

□ Kolesarji spravijo kolesa na dvorišču Zdrružne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti 6.

□ Slovo p. Konstantina Urankarja. V torek se je poslovil od Maribora p. Konstantin Urankar. Z njegovim odhodom je nastala v društvenem življenju frančiškanske župnije velika vrzel. Pogrešala ga bo zlasti križarska mladina, ki je imela v njem idealnega in požrtvovalnega voditelja. Bil je tudi agilen tajnik Rafaelove družbe in Izobraževalnega društva v Krčevini, po smrti p. Pavla pa je prevzel tudi dolžnosti kurata mariborske jetnišnice. Vnetemu duhovniku želimo v njegovem novem delokrogu obilo božjega blagoslova.

□ Zupanov razglas. Ker se vrši v dneh 7. in 8. septembra 1934 v Mariboru evharistični kongres, odrejam za 8. septembra sledeče: 1. Mesarske stojnice je prestaviti na Vojaški trg; 2. vozove s sadjem je nastaviti na epodnjem Vodnikovem trgu; 3. mestne stojnice za sadije, mleko, sadije itd. bodo na razpolago na srednjem in gornjem delu Vodnikovega trga; 4. stojnice za prodajalce sadja (branjevke), izvzemši stojnice z oljem, se nastavijo na Trgu Svobode, po potrebi v dveh vrstah, in sicer med drevesi; 5. medicarji, kramarji (prodajalci devocij) itd., ki so pristojni v Maribor, se postavijo med drevesa v drevoredu na Aleksandrovi cesti s pričetkom prve stojnice nasproti trgovine Kührar do tobačnega paviljona. Vsakemu prodajalcu na Trgu Svobode in v drevoredu na Aleksandrovi cesti je dovoljeno postaviti samo eno stojnico. Obvezno za vse našteje prodajalce je, da morajo biti stojnice 8. septembra do 6. zjutraj na določenem mestu. Zamudnikom se bo dostop zabranil s policijo. Odvoz stojnic in blaga je dovoljen šele po 15. Mestni načelnik: dr. Lipold, s. r.

□ Pred oltar. Poročili so se v zadnjih dneh v Mariboru: Ivan Sajna, orožniški stražmojster v p. in Maguška Antonija; Krainer Vincencij, delavec in Matilda Andrej; Planter Franc, trgovec v Pamečah in Esih Angela; Jerič Anton, pokrivač in Golob Marija; Omerzo Martin, risar in Svenšek Marija; Vračko Rudolf, mizar in Sodja Marija; Koliber Ivan tkalski mojster in Konen Zofija. Bilo srečno!

podaja natančen nauk o tamburaških instrumentih, kako se nanje pravilno igra, kako se uglašajo, kako se z njim ravna itd. Končno sledijo vaje za vsak instrument posebej in za zbor. Slednjic pa so natančno in izčrpno naznačeni prijemji za I. in II. bugarijo.

— Vpisovanje v Legatov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru traja še ta teden in sicer od 10. do 11. ure v šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Znatno znižana šolnina. Šolski programi brezplačno. Lastni dijaški internat. Začetek dne 9. septembra.

— V Službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine od 5. t. m. je objavljen »Pravilnik o upravi razlaščenih gozdov« in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v l. 1934«.

— Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gniloba v črevesju, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odpravi, kdor češče pije naravno »Franz-Josef« grenčico, poln kozarec zvečer, preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezni v prebavilih pravijo, da je treba »Franz-Josef« vodo toplo priporočati kot zelo smotreno, domače zdravilno sredstvo.

— Najboljša privatna trgovska šola, Trgovski učni zavod v Ljubljani. Kongresni trg 2-II., vpisuje do 13. septembra dnevno v svoj Enoletni trgovski tečaj od 9—12 in od 4—6. Šola se nahaja v središču mesta Ljubljane in razpolaga z velikimi svetlimi učilnicami, najmodernejšimi učnimi pripomočki in odličnim proforskim zborom. Na trgovskem tečaju se poučuje po sodobnih metodah in izbranem učnem načrtu poleg običajnih trgovskih predmetov tudi nauk o reklamah, in sicer kot edina strokovna šola sploh. Zavoljo visokovrednosti pouka je šolnina tega tečaja tudi najnižja. — Podrobna, brezplačna pojasnila in prospekte daje ravnateljstvo zavoda. Najboljše priporočilo šole je dejstvo, da si je pridobila v kratkem času svojega občanka velik sloves ne samo v Sloveniji, ampak predvsem tudi med brati Srbi, ki jo vobče označujejo kot naslednico Mahrove šole.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

Neznan okostnjak v planinah

Logarjeva dolina, 3. septembra.

Včeraj so našli lovci v prepadu 200 m pod Kamniškim sedlom — eno uro od Okrešaja okostje človeka, odraslega moškega, ki je moral biti, po kosteh sodeč, zelo velik. Kostji so cele — tako da se je moral ponesrečiti v snegu. Le lobanja je nekoliko udrt. Obleka in drugo je vse strohnelo, tako da se bo identiteta težko ugotovila. Poleg kosti so našli malo ročno sekiro. V tukajšnji okolici ne pogrešajo nikogar, zato je moral biti tuje. Verjetno je, da je bil kakšen tihotapec, najbrž iz Avstrije.

Boj s cigani

Tudi divji lovec pred sodniki

Mali kazenski senat je sodil tri mlade Smledničane, ki so se 18. aprila letos s koli in krepelji spravili na cigane in ciganke v Sv. Valpurgi pri Smledniku na Gorenjskem. Navalili so na dve ciganski družini Otona Roja in Martina Gartnerja ter ju pretepli. Prizaneeli niso niti cigankam. Nato so prevrnili vozove, vso kuhinjsko posodo in drugo cigansko ropotijo razbili ter naposled celo pretepli ciganske kluseta in osla. Bilo je neznaneko vpitje. Razlegel se je daleč naokrog jok in vik ciganov. Naposled sta prišla ciganom na pomoč dva orožnika, ki sta hotela napraviti red in mir ter napadale aretirati. Vsi trije pa so se spravili na oba orožnika ter se ju dejansko lotili. Bili so vsi silno besni in vinjeni. Pred malim senatom so bili zaradi javnega nasilja in napada obsojeni: Edvard na 6 mesecev, njegova pomagata Tone in France pa vsak na 4 mesece strogega zapor. Državni tožilec je prijavil revizijo in priziv.

Pred malim kazenskim senatom se je zaradi loveške tatvine zagovarjal Lojze iz Spodnjih Pirnič. Lojze je strasten divji lovec. Bil je že večkrat kaznovan. Letos 3. junija je s puško čakal v lovišču Ljubljancana Vida Bakarčiča na srnjaka, pa ga je zalotil loveški čuvaj Filip Jarc. Temu je s puško celo zagrozil, rekoč: »Zob za zob!« Lojze je priznal, da je bil v gozdu, toda ni lovil srnjaka, samo na golobe je čakal. Bil je obsojen na 2 meseca strogega zapor.

stoječo razstavo »žene« v slovenski umetnosti, ki je očitovala še mnogo mnogo duhovne borbe, razburili tudi ob letošnji prirreditvi, ki je nad vse dolgočasna. Z izjemo štirih, petih podob, naštevlih na prethil obeh rok, ni tam ničesar, kar bi imelo opravo z notranjim najnim poslanstvom umetnika, ko dela krajino in sicer še domačo krajino. Ker se mnogo stvari razen tega ponavljajo, moramo omeniti samo vrsto krajin G. A. Kosa, ki so najmočnejši del razstave (obžalujejo seveda, da G. A. Kos ne polaga več važnosti na to, kje in v kakih družbi vrši), dalje J. Vavpotiča »Na Savi« (št. 24), S. Šantla (Pogled proti Planici), K. Jiraka »Polje s figurami« (mimogrede povedano, je dobra samo spodnja polovica slike), akvarele L. Mežana, ki so dobri in barvi, ne pa v formi, in njim sorodne akvarele A. Lapajeta. Simpatičen ciklus iz stare Ljubljane razstavljata M. Robičeva in E. Justin, z dežele pa slike F. Košir, B. Jakac in drugi. Kar se prav slikarske strani razstave tiče, je z izjemo redkih imen gotovo boljša plastika, ki jo kažejo Fr. Gorše, N. Pirnat in I. Zajc. V ostalem je pripomniti, da na razstavi ne sodeluje niti eden izmed vodilnih mož niti predvojnega niti povojne generacije, kar služi lahko v izpodbudo. Človek se namreč tudi, kako je pri nekaterih modernistih smisel za umetnost mahodrav in kako kmalu postanejo za marsikoga razstavno zrel in sprejemljivi tudi izvestni deletantizmi. Za priredbo razstave odgovarja slikar Olaf Globočnik.

R. L.

Filozofija v politiki

Na VIII. mednarodnem filozofskem kongresu je po otvoritvi prvi spregovoril dr. Beneš, ki je pozdravil goste kot človeka islega poklica (češkoslovski zunanji minister dr. E. Beneš je univerzitetni profesor) in izjavil: Današnje stanje sveta, ki se javlja zlasti v zmedbi moralnih, ekonomskih, socialnih, političnih, najbolj pa mednarodno-političnih blodenj, poziva vse odgovorne glave, da energično iščejo izhoda iz tega labirinta, da najdejo nove rešitve, kjer bo več miru, napredka in nekega

□ Gradbene zadeve. Uporabno dovoljenje so dobili glasom sklepa mestnega sveta: Požavko Josip za visokopritlično stanovanjsko hišo v Kralj Matjaževi 24, Iček Josip in Jesih Karl za enonadstropno stanovanjsko hišo v Turnerjevi 39, Ivan Lešnik za dvonadstropno hišo v Taborski, Alojzij Sprager za adaptirano poslopje v Vetrinjski 14. Gradbeno dovoljenje se je podelilo raznim prosilecem za napravo ograj in stenskih reklam. Ivanu Reihmannu za zgradbo dvorišnega poslopja na Tržaški cesti 54. Odobrila se je tudi fasada Gustinove štirinadstropne stavbe na Grajskem trgu.

□ Občina bo zidala. V prihodnjih dneh se prične podirati Turkovala hiša na Pobreški cesti in sicer takoj, ko bo dograjen oporni zid, ki ga sedaj betonirajo. Z materialom iz porušene hiše bo sezidala mestna občina dvoje enostanovanjskih ličnih hiš v Dalmatinski ulici, ki jih bo prodala. Že sedaj se je javilo nekaj kupcev za ti projektirani zgradbi.

□ Se je danes čas, da si preskrbite v predprodaji vstopnice za največje letošnje koncertno prireditve, ki bo dne 7. septembra ob 8. zvečer v dvorani Uniona.

□ Izkopani okostnjaki. Ko so v torek popoldne kopali pred stolnico jama za postavitev mlajev, so naleleti v zemlji na človeške kosti; zanimivo je to, da je bilo na enem kupu izredno veliko število kosti. Najbrž je bila na tem prostoru kostnica, ali pa velik skupen grob izza časa kuge. Okoli stolnice je bilo namreč evojčas pokopališče. Jama so zopet zasuli.

□ Obrtno gibanje. V avgustu je bilo izdanih sedem novih obrtnih pravic, izbrisanih pa deset.

□ Priprave za novo gledališko sezono so v polnem teku. O novostih in dramah smo že poročali. Opereta pa pripravljajo Leharjevega »Carjeviča«. Repertoar: načrt bo izdalo gledališče v Mariboru.

□ Novi tajnik trgovskega gremija v Mariboru g. Franc Skaza je že nastopil svoje mesto.

□ Iz sodne službe. Prvi državni pravdnik dr. Matko Zorjan se je povrnil z dopusta ter prevzel vodstvo državnega pravdnštva.

□ Tržni dan bo radi sobotnega praznika jutri, v petek, 7. septembra.

□ Življenje in smrt v avgustu. V minulem mesecu je bilo v Mariboru 71 rojstev (37 dekcev in 34 deklic), umrlo je 54 ljudi (27 moških in 27 žensk), poročilo pa se je 33 parov.

□ Razprava Lakner-Lombar-Pančur je razpisana za 15. oktobra t. l. ter se bo vršila na okrožnem sodišču in ne v kazniščici. Vodil bo razpravo vsa. dr. Tombak.

□ Rače imajo požarni rekord. Gotovo nikjer tako pogostoma ne gori, kakor v občini Rače. Te dni je zopet gorelo in sicer v Podovi pri Stefanu Solatniku. Vnele so se saje v dimniku in od saj slamačita streha; ogenj je uničil ostrešje ter napravil 15.000 Din škode.

Ruska armada na Daljnem vzhodu

Prva sovjetska petletka je imela za najvažnejšo nalogo oborožiti in opremiti sovjetsko armado tako, da ne zaostaja za armadami drugih držav. To je petletka tudi dosegla, vendar oprema armade na Daljnem vzhodu pred nekaj leti še zdaleka ni bila popolna. V zadnjih dveh letih pa so se Sovjeti vrgli zlasti na izpopolnitev armade na Daljnem vzhodu (OKDWA) in pripravili z novimi razmestitvami in ojačenji izredno močno ter z najmodernejšim orožjem bogato opremljeno armado. Prav tako je armadno poveljstvo sestavljeno iz najodličnejših in najzanesljivejših sovjetskih častnikov.

Še leta 1931 so vse čete Sovjetov, ki so bile razmeščene na ogromnem ozemlju vzhodne Sibirije,

obsegale le osem pehotnih divizij, štiri konejniške polke in prav malenkostne tehnične čete. Vsega skupaj je ta armada štela komaj stotisoč mož s 600 topovi, 120 letali, 30 tanki in 2500 strojnimi.

Ko so pa začeli prodirati Japonci v Mandžurijo, se je sovjetska vlada najprej odločila, da ne bo branila mej vzhodne Sibirije. Pripravila se je celo na umik in je dala odpeljati v zaledje mnogo vojaškega materiala ter je temu primerno premestila tudi svoje uradništvo. Ko so pa kasneje Sovjeti videli, da so Japonci Mandžurijo zasedli za vedno, so začeli na Daljnem vzhodu utrjevati obmejne pasove z največjimi in najmodernejšimi trdnjavskimi napravami. Do tega je pripravilo sovjetsko

vlado armadno poveljstvo, ki je bilo njenega, da bi umik iz vzhodne Sibirije povzročil veliko nezadovoljstvo med vojaštvom ter tamošnjim prebivalstvom. Radi tega je zadnja leta Rusija povečala svojo pozornost in vsa sredstva ureditvi trdnjavskega pasu v vzhodni Sibiriji ter ojačila in modernizirala armado na Daljnem vzhodu.

V kaj pičlem času so bile ustvarjene nove pehotne čete, iz zaledja so dan za dnem vozili tanke in letala. Močno so ojačili tudi tehnične čete in topništvo. Med tem pa so nastopili tudi v Manžuriji komunistični agitatorji in skušali so vzburiti med mandžurskim prebivalstvom čim večjo nezadovoljnost, ki naj bi ustavila Japonce z nemiri in sabotažo v njihovem prodiranju. V začetku leta 1934 se je posrečilo Sovjetom združiti v armadi na Daljnem vzhodu 12 divizij pehote, poldrugo divizijo konjenice, eno divizijo težkega topništva in eno divizijo najbolj zanesljivih čet GPU. Poleg tega ima vzhodna armada pet letalskih brigad, mnogo skupin velikih tankov in drugih vrst namodernejšega orožja. Približno stanje sedanje vzhodne armade znaša 160.000 mož, 6000 strojnica, 1000—1200 topov, 450 letal in 400 tankov najmodernejših konstrukcij.

S prisilnim delom prebivalstva je zgradila vlada ob vsej meji mnogo trdnjav, zlasti v okolici Vladivostoka, Čite, Blagovješčenska in Harbarovska. Hkrati je zgradila 50 novih letališč ter več sto kilometrov najmodernejših cest, ki so zlasti izrednega pomena za vojaštvo. Sedaj grade z vso naglico s prisilnim delom kaznjencev iz v bližini se nahajajočih koncentracijskih taborišč drugi tir transsibirske in amurske železnice. V okrepitev brodovja na Amurju in vzhodnega brodovja so leta 1933 odvzeli evropskemu brodovju 12 manjših podmornic in 30 torpedovk in jih poslali na vzhod. Prav tako je vlada predelala večje število trgovskih ladij v pomožne bojne ladje.

Hkrati z vsemi temi pripravami pa je GPU po čistila vse ogroženo ozemlje, pri čemer so morali vsi nezanesljivi in sumljivi elementi odriniti daleč v zaledje, mnogi pa celo v strašne kolonije kaznjencev. Da bi pa vlada pridobila simpatije ostalega prebivalstva, ki bo moralo v primeru vojne žrtvovati največ, je dovolila velikodušne ugodnosti; tako je na pr. odpravila vse davke in dajatve v naravi. Poleg tega, in to je prav paradokso, skušajo Sovjeti med prebivalstvom in vojaštvom na vzhodu vzbuditi čista nacionalna in domoljubna čustva, pri čemer se agitatorji zopet poslužujejo že zdavnaj odpravljenih pojmov »očetnjava, domovina, Rusija«.

Kakor vse kaže, so se rdeči mogotci temeljito pripravili, da zavarujejo svoje meje na vzhodu. Prav verjetno je, da bo do konca letošnjega leta dograjen drugi tir transsibirske železnice. Vse dotlej Sovjeti ne bodo poskušali s vojno ovirati japonskega prodiranja. Drugo leto pa bodo najbrž zaročljali z orožjem in skušali s njim rešiti vprašanje, komu naj pripada Daljni vzhod.

Najvišje odlikovanje danskega letalstva — Eckenerju.

Svetovno znani Eckener, vodja Zeppelina, je prejel te dni zlato častno plaketo, ki mu jo je podelila zrakoplovna družba danskega kraljestva. To odlikovanje je najvišje svoje vrste na Danskem in je bilo doslej podeljeno samo Lindberghu.

Najdba tisočletnega bizantinskega denarja

Pri prenavljanju kanala Sv. Helene v Benetkah so našli igrajoči se otroci nekaj svetlih predmetov, katere pa so pozneje spoznali za denar. Na istem mestu so kasneje odkrili velike najdbe lepo ohranjenega zlatega denarja, ki kaže na eni strani moško bradato postavbo z napisom »Theofilos Basileus«, na drugi strani pa dve moški bradati postavbi z napisom »Michael Constantinos«. Tu gre za tisoč let stari bizantinski denar, katerega je po vsej verjetnosti skrival kak star prebivalec tega kraja kot zaklad, a je umrl, ne da bi ga odkril svojim potomcem.

Mladini v opomin

Na Dunaju bo od danes do 14. oktobra trajala avstrijska razstava svetovne vojne. Pri slovesni otvoritvi, ki bo danes, bosta navzoča zvezni koncler dr. Schuschnigg in zvezni predsednik Miklas. Misel razstave je ta, da bi se sodobna mladina seznanila s tem, kaj pomeni vojna. Na razstavi bodo vojne slike z različnih bojišč, kakor s Tiroleke, Krasa, Soče, iz Albanije, Rusije, Bolgarije, Turčije itd., prav tako pa tudi slike o borbah na morju, v zraku in zaledju. Mladina naj spozna grozote, ki jih nudi sleherno vojno klanje.

Velika razstava naprav za graditev cest v Monakovem.

V okviru 7. mednarodnega kongresa cestnih gradbenikov, ki se to leto vrši v Monakovem, je prirejena velika razstava vsakovrstnih naprav, ki služijo za gradnjo cest.

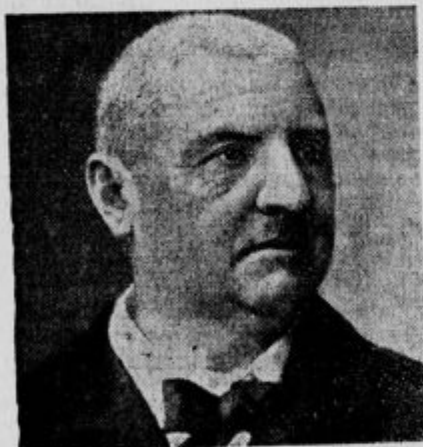
S Zeppelinom bodo raziskovali braziljanske pragozdove

Novi Zeppelin, ki ga pravkar dovršujejo v Friedrichshafenu, bo v avgustu naslednjega leta poletel nad doslej neraziskane pragozdove v notranjosti Brazilije. Priprave za to ekspedicijo ima v rokah raziskovalec Prof. Paul Wagners, ki se že nekaj mesecev mudi v Rio de Janeiro. V nekem razgovoru je raziskovalec dejal, da bo na tem poletu prevzel poveljstvo dr. Eckener. Več državnih

uradnikov se bo udeležilo poleta z namenom, da bi odkrili čim več geografskih in geoloških posebnosti in bi tako izgubila zemljepisna karta Brazilije dosedanje »bele lisce«. Poleg tega imajo raziskovalci namen filmati vse skrivnosti braziljanskega pragozda ter s tem seznaniti široki svet o neznanih tajnah toliko opisovanih braziljanskih pragozdov. Kot najboljši poznavalec prebivalcev teh pragozdov je general Rondon, ki bo zbral vse mogoči material o prilikavcih in tako zvanih »belih Indijancih«, ki živijo med rekama Hingu in Tapajoz. Dragocene vrednosti za izvedbo raziskovanja je nova naprava Zeppelina, ki omogoča nebesnemu orjaku, da se prav polahno ziblje nad zemljo, in sicer v poljubni višini. Poleg tega bo nova zračna križarka tako prirejena, da bodo mogli udeleženci ekspedicije izstopiti iz Zeppelina, ne da bi potrebovali kake tuje pomoči ob pristajanju.

Izum za krojače

Iz Bozna javljajo, da je neki tamkajšnji mehanik izumil koristen izum za krojače, šivilje in sploh za vse, ki se bavijo s šivanjem. Izum obstoji v tem, da se avtomatično vdeva sukanec v iglo, tako, da se ne bi bilo posej treba šiviljam in krojačem, zlasti pa starim mamicam mučiti pri vdevanju sukanca v iglo. Izum je prikladen za vse vrste šivalnih strojev, radi česar se bo gotovo razširil po vseh delih sveta.

Anton Bruckner.

Te dni so obhajali Avstrijci 110 letnico rojstva svojega slavnega glasbenika Antona Brucknerja.

Po lestvah do grozđa.

Slika: Ogrozi vinogradi v Badacsonyju, kjer imajo tako visoke trte, da se morajo trgači vzpenjati do grozdov po lestvah.

S planin proti domu.

Ker je visoke planote v Alpah že zapadel prvi sneg, zapuščajo pastirji in pastirice s svojimi čredami daljne pašnike in se vračajo v svoja domača selišča. Po stari navadi pa seveda okrasijo za to priliko glave svoje živine.

Šolski otroci zavarovani proti nezgodam

Aški šolski svet v Četkostovaški je sklenil, da se učenci ljudskih in meščanskih šol v Ašu kolektivno zavarujejo. Starši bodo prejeli v primeri trajne poškodbe otrokove 15.000 kron, za primer smrti pa 1500 kron, pri ozdravljivi poškodbi pa bodo prejeli starši 800 kron za zdravstvene stroške.

Slavolok cesarja Avgusta obnovljen

Ministrski predsednik Mussolini je izdal odlok za restavracijo monumentalnega slavoloka cesarja Avgusta ter v to namene podpiral 90.000 lir kredita.

Generalka rešilne armade

69 letna vrhovna poveljnica tako zvane armade spasa v Združenih državah, Evangelina Booth, četrta hčerka generala Bootha, je bila te dni postavljena za generalko armade spasa, ki ima namen reševati pokvarjeno mladino.

Anekdota

Peter Kokodajs je iskal na Dunaju stanovanje. Vzel si je sobo in vprašal za ceno.

»Deset kron dnevno,« se je glasil odgovor. »Če pa najamete sobo za cel teden, vam bom popustil na osem kron.«

»Pa za en mesec?« vpraša dalje.

»Sedem kron.«

Tako, dejal Peter in pomislil, nato pa reče: »Jaz bi rad sobo popolnoma zastonj. Koliko časa pa bi moral tu stanovati?«

Japonska dekle konkurirajo v Los Angelesu kot modeli za japonske obleke, katere hoče japonska država v veliki množini izvažati v Združene države. Obleke so napravljene po evropskem okusu, a imajo poleg tega izredno nizko ceno. Zato je verjetno, da bo japonska konkurenca uspešna.

Gospodarstvo

Ovire pri ustanavljanju industrij

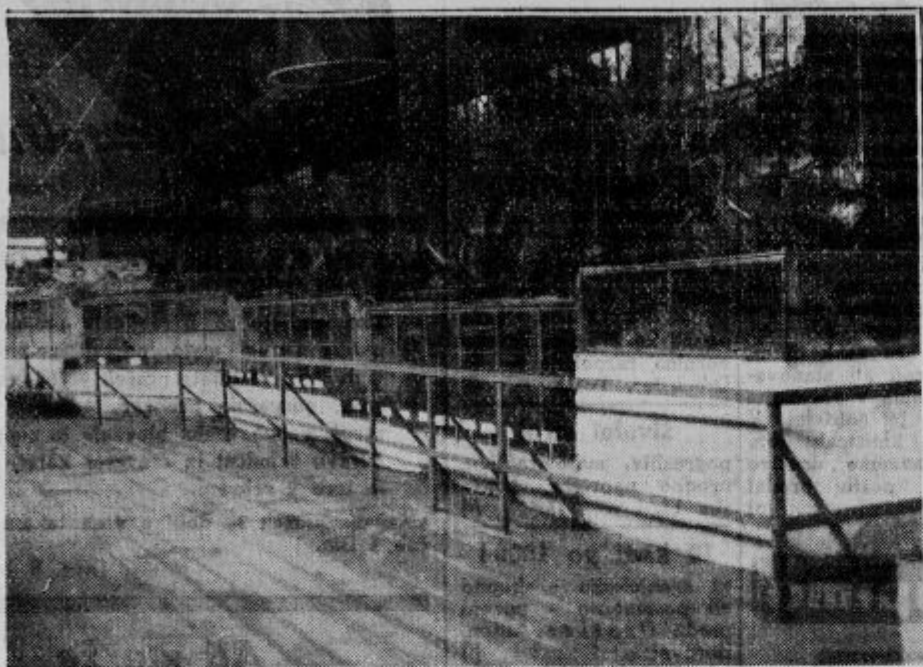
Seja industrijskega odseka Zbornice za TOI

V eredo, dne 5. septembra je bila seja industrijskega odseka Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, kateremu je predsedoval g. Dragotin Hrihar.

Industrijski odsek se je obširno bavil s težavami, katere doživljajo pravkar ustanovljena industrijska podjetja pri nas. Te težave so takega značaja, da bi brez vsega lahko odpadle pri nekolič večjem razumevanju pomena industrije za naše gospodarstvo. Industriji so analizirali tudi uredbo o kartelih, ki jih zanima bolj kot druge gospodarske stanove. Nadalje se je industrija izjavila v načelu za uvedbo minimalnih mezd ter je tudi že obravnavala tozadevni zakonski načrt. Za rudarsko stroko je nujno potrebna sanacija bratovskih skladnic, ki se mora čimprej izvesti. Glede razširjenja pokojninskega zavarovanja za namerščence na vso državo so industriji mnenja, da mo-

ra naše dosedanje pokojninsko zavarovanje tudi v bodoče ostati popolnoma avtonomno. Med davčnimi vprašanji se je odsek bavil s takšno na prejemke namerščencev ter z izrednim prispevkom od delavskih mezd. Ugotovilo se je, da gre davčna praksa preko določil zakonov in bi se bilo treba v interesu vsega gospodarstva striktno držati predpisov zakona. Industrijski odsek je podal tudi svojo izjavo glede načrta zakona o družbah z omejeno zavezo. Ta zakonski načrt je že izdelan in je računati z uvedbo te oblike podjetij po vsej državi. Zakon o državnem računovodstvu ne vsebuje določil o ugodnostih domačih ponudnikov pri licitacijah, čeprav je to izrecno določeno v zakonu o obrtni (9. poglavje). Zato je treba skrbeti, da se s posebno uredbo zavarujejo vse dosedanje pravice domačega dela na prednost pred inozemskimi podjetniki.

Z ljubljanskega velesejma

Pogled na ribarsko razstavo.

Na velesejmu se začnajo tudi živahne kupčije. Predvsem gredo v denar sezijski predmeti, v prvi vrsti peči. Prav posebno se odlikujejo Lutzeve peči. Odnosa pa krono »Kraljica peči«, ki je do sedaj sklenila največ kupčij. Veliko je tudi povpraševanje po kmetijskih strojih, trijerih, sejalcih in plugih. Polno je na velesejmu tudi najrazličnejših praktičnih novosti, patentiranih in patentnim uporabam prijavljenih izumov.

Med svetlobnimi telesi je najzanimivejša armatura, patent, ki prihrani ca 40% na električnem toku, svetlobo pa poveča za 150%. Pohvalijo se s prodajo tudi stalni razstavljalci najrazličnejših domačih in orijentalnih preprog. Precej novosti imamo tudi v pohištvo in naš stari znanec g. Ličen je izdelal po načrtu arhitekta g. Vavpetiča v hra-

stu izdelano praktično kombinirano mizo za arhitekta, inženjerje in tehnike sploh.

*

Danes popoldne ob 4 bo predaval univ. prof. ing. Osana o izdelovanju gramofonskih plošč. Predavanje se bo vršilo v koncertni dvorani paviljona J, tam, kjer je nameščena glasbena razstava. G. prof. Osana bo nazorno pokazal sprejem na ploščo in takoj ploščo na gramofonu tudi reproduciral. Predavanje je izredno zanimivo in poučno. Zato opozarjamo vse zainteresirane, ki se za gramofonsko industrijo zanimajo, na točen pričetek ob 4 popoldne. Predavanje se ponovi samo v ponedeljek, 10. t. m., na istem prostoru in ob istem času. Vabimo zainteresirane, da tudi sami nastopijo na odru, saj si bodo potem lahko gramofonske plošče odkupili.

Skoro 1 milijarda vlog pri DHB

Bilanca Državne hipotekarne banke za 31. julij izkazuje te postavke (vse v milij. Din, v oklepajih stanje dne 30. junija 1984):

Aktivna: Gotovina in blagajniški boni 316,6 (312,8), posojila: hipotekarna 2.174,3 (2.190,8), komunalna 612,35 (611,2), vodnim zadržam 86,03 (86,03), meničnohipotekarna 67,37 (67,1), domače menice 87,4 (88,6), lombardna 81,37 (85,4), nepremičnine 179,7 (170,3), tek. račun fin. ministrstva 351,8 (339,2), tek. račun 140,9 (114,76), odkupljeni elektri 63,26 (62,3), elektri fondov 103,8 (103,8), razna aktiva 255,5 (250,2).

Pasivna: Samostojni fond 214,76 (211,0), fond in glavne javnih ustanov 1.281,9 (1.290,4), hranilne vloge 989,6 (984,5), rezervni in drugi fond 139,6 (139,6), založnice in obveznice 775,65 (775,65), predjudni 137,0 (137,0), lombard in reeskont pri Narodni banki 179,37 (182,2), posebna vloga 114,0 (114,0), tek. račun fin. ministrstva 37,9 (37,9), Batignolles 112,0 (108,9), tek. račun 280,0 (257,76), razna pasiva: 258,1 (243,1).

Sestava tujih sredstev banke se ni dosti izpremenila. Narasle so pa nadalje hranilne vloge, ki po kratkem presledku v maju zopet stalno narastajo. Del novih sredstev je banka porabila za povečanje komunalnih posojil in posojil finančnemu ministrstvu.

*

Vlagateljem bivši pošne hranilnice na Dunaju! Ker vlagatelj hranilnih vlog in imetniki čekovnih računov pri bivši pošni hranilnici na Dunaju se niso prejeli izplačil svojih vlog, čeprav bi to na podlagi mednarodnih pogodb bilo mogoče, se v Ljubljani ustanavlja »Društvo za zaščito interesov bivših vlagateljev pošne hranilnice na Dunaju«, ki hoče z organizirano akcijo doseči čimprejše in ugodnejše izplačilo vlog. Da pa more to ustanovljajoče se društvo videti, ali je med vlagatelji hranilnih vlog in imetniki čekovnih računov dovolj interesa za akcijo in da lahko s posameznimi zainteresirani stopi v zvezo, ko bodo pravila oblastveno odobrena, pozivlja pripravljani odbor, naj vsi vlagatelji in imetniki čekovnih računov javijo in navedejo: 1. svoje ime in točen naslov; 2. višino vloge z navedbo, ali je hranilna vloga (rentna) ali vloga na tekočem računu; 3. ali je bila hranilna vloga v smislu razglašena iz leta 1928 prijavljena naši pošni hranilnici in po možnosti števil, hranilne vloge odnosno čekovnega računa; 4. za stroške, korespondenco in druge stroške naj vsak priloži svoj prijavi toliko vrednost v znakmah, da odpade na vsakega 100 kron vloga 1 Din v znakmah. S posetniki večjih vlog in zlasti višjih zneskov v tekočem računu želimo v tem oziru sporazuma. Brez upoštevanja točke 4. prijave pripravljani odbor ne bo mogel upoštevati. Zbirka prijaviteljev se zaključuje s 30. septembrom 1984. — Za pripravljani odbor: Društvo orožniških upokojencev za Jugoslavijo v Ljubljani.

Plačila za Romunijo. Finančno ministrstvo je odredilo, da morajo jugoslovanski uvozniki od 1. septembra dalje vsa plačila za svoje romunske uvoznike plačati na začasno vezan račun pri domačih

pooblaščenih zavodih. Potemtakem od 1. septembra dalje ne smejo dajati ti zavodi nobenih deviz za plačilo iz Romunije uvoženega blaga, pač pa smejo sprejemati samo plačila na začasno vezane račune kot pri Poljski. Če pa dobi pooblaščen zavod od inozemskega uupnika nalog, da izvrši iz takega računa plačila v dinarjih za jugoslovanske izvoznike, tedaj se mora zavod obrniti na Narodno banko s prošnjo, da mu dovoli pooblastilo za kritje potrdil pri izvozniku.

Nov strokovni list. Združenje davčnih izvršilcev je začelo v Zagrebu izdajati svoj list. List izhaja mesečno ter znaša cena za člane 24 Din letno. Doselej so izšli tri številke, ki prinašajo obilno strokovnega gradiva ter se v listu zavzemajo za svoje stanovske interese.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Zdravca Viktorja, trgovca v Grčavi št. 25, pošli Krizević pri Ljutomeru. Narok za sklepanje poravnave 10. oktobra, oglašiti se je do 5. oktobra.

Odprava konkurza. Bar Vinko, trgovec z mešanin blagom v St. Ilju pri Velenju (vsa masa razdeljena).

Vpisi v trgovinski register. Liv, kovinska industrijska komanditna družba Kogovšek Alojzij, Stribar Josip, »Agrarias«, trgovina z deželnimi pridelki, Zalec.

Trgovinski stiki s Holandijo. Nacionalni odbor holandsko-jugoslovanske trgovske zbornice v Belgradu javlja, da se pripravljajo njegova reorganizacija. Odbor, ki deluje v okvirju Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, bo sklical konec septembra v Belgrad večjo konferenco interesov iz vse države. Na tej konferenci bodo razpravljali tudi o nadaljnjih ukrepih za pospeševanje trgovskega prometa s Holandijo.

Za velesejem v Bariju delajo Italijani ogromno propagando v tisku, po radiju, sploh z vsemi modernimi reklamnimi sredstvi. Ta propaganda je močna tudi v inozemstvu, v onih državah, ki prihajajo kot interesi v prvi vrsti v poštev. Tudi naša država se udeleži v posebnem paviljonu barjskega sejma. Za velesejem je bil izdan že pred uradnim katalogom nekaj seznamov razstavljalcev itd. v 100.000 izvodih. Iz vodnika posnemamo, da znaša število razstavljalcev nad 5000.

Borza

Dne 5. septembra 1984.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Bruslja, Curiha in Pariza, popustil je edino Amsterdam, dočim so ostale devize narasle.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling nadalje narasel na ljubljanski borzi na 8,10 zakli, na zagrebški pa na 8,05 in belgrajski na 8,04. Grški boni v Zagrebu 29,45—30,05 (29,75), v Belgradu 28,65—29,35. Angleški funt je nadalje narasel in bil v Zagrebu zaključen po 224,50.

Ljubljana. Amsterdam 2299,57—2310,93, Berlin 1329,03—1339,83, Bruselj 796,91—800,85, Curih 1108,35—1113,85, London 167,47—169,07, Newyork 3316,61—3344,87, Pariz 223,9—225,02, Praga 141,23—142,09, Trst 290,74—293,14.

Curih. Pariz 20,20375, London 15,15, Newyork 301,75, Bruselj 71,875, Milan 26,285, Madrid 41,875,

Sport

Pred zaključkom plavalne sezone

Jadran (Split) v Ljubljani

Kakor je bilo že javljeno, startajo plavalci splitskega Jadrana v nedeljo, dne 9. t. m. ob 10 na plavalšču SK Ilirije napram domačemu moštvu.

Načelstvo plavalne sekcije SK Ilirije je upoštevalo vse ljubljanske prireditelje ter določilo s svojo tekmo čas, ki ni zaseden po slavnostnih prireditvah. Upamo, da bo sportna Ljubljana številno posetila ta zanimivi dvoboj. Program, katerega bomo podrobno objavili, obsega plavalne točke, waterpolo in skoke. Nastopila bo vsa ekipa ilirijanskih skakalcev, ki si je na letošnjem državnem prvenstvu osvojila od 6 skakalnih disciplin 5 prvih mest. Nadvse interesanten in zanimiv bo nastop Branka Zierherla, letošnjega juniorskega in seniorskega drž. prvaka, ki je tako sijajno odrezal na tromatchu v Budimpešti in dvomatchu v Dubrovniku proti

Avstriji. Pri dosedanjih večernih tekmah iz tehničnih razlogov ni mogel pokazati svoje spretnosti in je ljubljansko občinstvo zvedelo o njegovih uspehih le po časopisju. Splošna želja se bo sedaj izpolnila, ter bodo imeli gledalci tekme Jadran : Ilirija priložiti videti tudi našega Zierherla in ostalo elito skakalcev in skakalk. Tudi drž. prvakinja ga. Paumgarten bo izvedla nekaj skokov s stolpa.

Naši novi drž. prvaki bodo imeli težko nalogo napram izbornim plavcem splitskega Jadrana. Ker Jadran ni startal na drž. prvenstvu, ne moremo objaviti vseh imen tekmovalcev. No nedeljskim tekmovalcem bomo videli tekmovalce še neznanih imen. Opozarjamo občinstvo, da za časa tekme od pol 10 do pol 15 ne bo dovoljen vstop kopalcem.

Po balkanskih igrah

Kratek pregled tekmovalni

Kakor smo napovedali, tako se je zgodilo. Letošnje balkanske igre so dosegle višek v vsakem pogledu, izvenšji v udeležbi gledalcev, kjer nas Grki precej prekašajo; kajti s toliko udeležbo, v Atenah nad 50.000 pri eni prireditvi, se niti drugi evropski narod ni morejo ponasati pri lahko-atletičnih prireditvah. Vendar smo pa lahko s udeležbo v Zagrebu več kot zadovoljni, kajti take udeležbe niti največji evropski niso pričakovali. Ob otvoritvi je bilo navzočih nad 20.000 gledalcev, v sredo ob ponovitvi stafete 4 krat po 400 m nad 5000, ob zaključku v nedeljo precej nad 15.000, vsakega skupaj okrog 55.000 gledalcev, kar bi bilo tudi za srednjo Evropo rekord. Finančno je prireditev popolnoma uspela in bo JLAZ lahko spravila kako 200 jurjev v svoj oblagajno.

Kakšni pa so sportni uspehi? Napovedovali smo nove državne in balkanske rekorde. Nismo se varali. Padali so rekordi in celo po večkrat. Pa ne samo to. Uspehi v nekaterih disciplinah so bili nad vsako pričakovanje. Odlični so bili nekateri grški, jugoslovanski, romunski ter bolgarski atleti, tudi kanonov evropskega kova ni manjkalo. Naši so se hkrati držali, dosegali sijajne uspehe, dočim so nekateri, na katere se je največje gotovostjo računalo, da zasedejo prva mesta, odpovedali. Odpovedali celo tako, da so bili diskvalificirani, oziroma, da se niti na druga mesta niso plasirali. Ako bi se oni napravili svojo dolžnost, nam prvo mesto že letos ne bi odšlo. Ako pregledamo rezultate v posameznih disciplinah, moramo konstatirati veličinski napredek na vsej fronti in s nekaterimi izjemami pri vseh narodih.

Zanimivo kar pri dirkah, avstrijski št. Tu je Grk Syllas z metom 48,54 m dokazal, da spada v evropsko klaso. Nekaj edinstvenega je njegov bliskovit obrat. Ko bo disk nekoliko višje vrgel, bo šel takoj čez 50 m. Izborjen je tudi Romun Havaletos, našim pa manjka potrebne hitrosti in tehnike.

Na 800 m so pri prvi rundi preveč težerno tekli, zlasti naši. Kljub temu je Grk Georgopoulos postavil nov balkanski rekord s časom 2:00,0.

V skoku v višino je bila izenačena borba, a kljub temu ni skokil nihče nad 1,80 m, kar se je splošno pričakovalo. Zmagal je naš dr. Buratović s skokom 1,80 m, naslednji pa je preskočil 1,75 m.

V metanju kopja so bili vse zelo slabi. Manjkalo je se precej do nekaterih državnih in do balkanskega rekorda. Met 56,35 m je zmagala, ki niti na balkanskih igrah več dosti ne pomeni.

V teku na 10.000 m je zmagal odlični Grk Kyriakidis v novem balkanskem rekordnem času 33:49,00. Tudi čas drugega Grka Arvanitisa je boljši od obstoječega balk. rekorda. Naš Brnčan je tu močno odlovedal; bil je bolan in poleg tega se osamljen v ospredju, tako, da bi tudi v slinčanju, da bi bil popolnoma zdrav, ne mogel proti izbornima Grkoma dosti uupraviti.

Na 100 m smo doživeli razočaranje. Z zmago našega Burerja se je splošno računalo, vendar so bili tudi vsi prepričani, da se bo razvila borba za prvo mesto med njim, Kovčičem in Grkom Lambrom. Da se bo Kovčič plasiral na 4. mesto, ni nihče mislil. Po dveh nespelnih startih je Kovčič pri tretjem močno obšel v startu in to ne po svoji krivdi.

Stafeta 4 krat po 400 m je bila v nedeljo, kar se tibe plasirala za 1. in 11. mesto, diskvalificirana, ker je bil zadnji grški tekač nehotno po našem sodniku toliko oviran, da so grški prišli kot drugi na cilj. So pa Grki že tedaj pokazali, da so v tej stafeti v taki premoči, da o njihovi zmagi ni mogel nihče dvomiti. Pri ponovitvi je bila grška stafeta v resnici prva, a je bila vsled nepravilnosti na progi upravičeno diskvalificirana. Zakaj so se Grki posluževali nefair borbe, ker bi brez te itak zmagali, ne razumemo.

V skoku v dolžino je nepričakovano zmagal naš Kallay s skokom 6,85 m. Favorit te discipline je bil namreč dr. Buratović, ki je zasedel šele 3. mesto.

Teke na 5.000 m pa je bil višek letošnjih balkanskih iger. Krevs je v ostri in do skrajnosti napeti borbi zmagal s časom 16:02,4. Tako zanimivo teka že dolgo nismo videli in vse se je borilo tako, kakor vedno tedaj, ko je zmagoval. Izborjen je bil tudi tretji plasirani Brnčan.

V kroglu smo, kakor je bilo pričakovati, s Kovčičem in Narančičem dosegli prvo in drugo mesto. Najboljši met 14,32 m.

V teku na 200 m se je pa Kovčič posteno re- vančiral za neuspeh na 100 m, ki gre, kakor smo že omenili, na račun drugih. Zmagal je s krasnim finišem v času 23,2. Tu se je pa Bauer šele na 5. mesto plasiral. O Bauerju bi omeniti se to, da teče samo s silo in veliko voljo, nima pa prav nobene tehnike, s katero bi svoje rezultate lahko še popravil.

Teke na 400 m čez zapreke je domena Grkov, ki so zasedli prvo in drugo mesto s časom 55,7. Tu smo zasedli tretje in četrto mesto v novem jugoslovanskem rekord.

V balkanski stafeti so tudi Grki zmagali v novem grškem in balkanskem rekordih 3:23,8. Jugoslavija se je plasirala na drugo mesto, ker na prvo mesto tudi tu ni bilo računati.

V maratonskem teku je zmagal Grk Kyriakidis v času 2:49,32 s čimer je postavil nov balkanski in grški rekord. Zelo dobro sta se držala naša odlična tekača Stane Sporn in Starman. Rutinirani maratonec Sporn se je letos plasiral na drugo mesto ter postavil s časom 2:58,19 novi jugoslovanski rekord. Uspeh, ki ga je dosegel letos, je njegov najboljši, ki ga je kdaj dosegel v svojem življenju. Zbornico se je držal tudi Starman, ki je tekel drugič na tej klasični progi in še takoj na drugem nastopu tekel v času pod tri ure.

Amsterdam 207,475, Berlin 120, Dunaj 72,725 (57,1), Stockholm 75,10, Oslo 76,10, Kopenhagen 67,65, Praga 12,715, Varšava 57,90, Atene 2,93, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05, Buenos-Aires 6,8225.

Vrednostni papirji

Tendence je se danes obrnila navzgor in tečaji so začeli polagoma narastati. Kako dolgo bo to narastanje trajalo, bodo pokazali naslednji borzni se- stanki. Promet je bil slab in je bila na zagrebški borzi zaključena samo vojna škoda 500 kom.

Ljubljana. 7% inv. pos. 70—71, agrarji 40—41, vojna škoda 345 bl., begl. obv. 50—60, 8% Bler. pos. 64—65, 7% Bler. pos. 56—57, 7% pos. DHB 69—70.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71—72,50, agrarji 41 bl., vojna škoda 347,50—349 (346, 348), 9, 352 bl., 10, 11, 353 bl., 12, 352—354 (352, 355), 6% begl. obv. 50—60,50, 8% Bler. pos. 65—65,50, 7% Bler. pos. 56—56,25 — Delnice: Priv. agrarna banka 212—217, Osj. sladk. tov. 110—130, Bečkerek sladk. tov. 750 bl., Osj. livarna 142 bl., Impex 50 d., Trbovska 77—87.

Belgrad. Drž. papirji: Vojna škoda 349—349,50 (349, 347,50), 9, (349,50), 12, 354—354,5 (354, 353,5), 6% begl. obv. 60,25—60,75 (60,75), 12, 61,25—62,50 (61,50), 8% Bler. pos. 67 bl., 7% Bler. pos. 58,50 bl., 7% pos. DHB 70 bl. — Delnice: Narodna banka 4120 den., Priv. agr. banka 210—213.

V skoku s palico je bil deležen največ aplavza Bolgar Dojčev, ki je skočil 3,30 m, s čimer je izenačil balkanski in bolgarski rekord. S to zmagko je Dojčev dokazal, da spada v evropski razred in to tembolj, ker je znanako 4 m uspešno naskakoval. Kakor kaže, ne bo dolgo in padla bo tudi pri njem. Ostali skakalci so bili za razred slabi. Tu je najslabša naša stran, kajti skakalci to pot niso prišli niti preko 3,40 m.

Metanje diska, helenski stil. Tu sta razočarala naš Kleut in Narančič, na katere so vsi računali, da dosežeta prvi mesti. Toda na prvo mesto se je plasiral Grk Syllas z znanako 49,01.

Na 1500 m je zmagal Grk Georgopoulos s časom 4:08,8. Tu se je splošno računalo na zmago Romuna Manea in našega Krevsa, kar pa se ni moglo zgoditi, kajti Krevs je imel v nozih le 5 km od prejšnjega dne.

V troskoku je bil prvi Grk Paterakis, ki je skočil 14,12 m. Naši so se plasirali na drugo in tretje mesto, kakor je bilo že v naprej pričakovati.

Pri metanju kladiva je prišlo iznenadil naš Stepišnik, ki je s svojim metom 43,39 m (17) postavil nov balkanski rekord in izenačil jugoslovanskega. Stepišnik ima vse pogoje, da bo prišel v najboljši bodočnosti čez 50 m. Gojče, na katerega so vsi računali, da zasede prvo mesto, je zasedel z metom 43,71 m samo tretje mesto.

Teke na 110 m čez zapreke. Tu je zasedel prvo mesto Grk Mantikas, ki je pretekel omejeno progo v 14,8 sek. in postavil nov balkanski rekord in izenačil lasten grški rekord. Tu je popolnoma odpovedal naš dr. Buratović, ki je bil poleg tega, ker je podrl tri zapreke, še diskvalificiran.

V teku na 100 m je naš Nihazi zasedel prvo mesto, ki je tekel samo za eno desetinko sekunde slabše od obstoječega balkanskega rekorda.

S stafeto 4 krat po 100 m je bila zaključena peta balkanska olimpijada. Prva je prišla na cilj Grčija s časom 43,6 sek., na drugo mesto pa se je plasirala Jugoslavija s časom 44,2, ki je izenačila jugoslovanski rekord.

Letošnje balkanske igre so pokazale velik napredek v vsakem pogledu, zlasti pa so uspehi na tehnični polju v nekaterih disciplinah na taki višini, da smo lahko ponosni nanje. Zelo sta napredovali Grčija in Jugoslavija in tudi napredek ostalih balkanskih narodov je zelo viden. Igre so potekale nemoteno, izvenšji stafete 4 krat po 400 m, pri kateri se grški tekači niso izkazali kot posebno fair sportniki. To so ponovili tudi pri teku na 5000 m, kjer bi bila diskvalifikacija vsaj enega grškega tekača popolnoma na mestu. Da se to ni zgodilo, se imajo Grki zahvaliti samo skrajni obzirnosti in popustljivosti naših sodnikov.

Drž. kolesarsko prvenstvo

Dirkališeno državno prvenstvo se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 9. septembra. Predtekmovalja se prično popoldne točno ob 9 ter morajo biti vsi vozači ob 8 na dirkališču.

Opozarjamo vse klube, da prilivajo svoje vozače za posamezne točke nakupne do petke zvečer ob 20 na naslov podveze ali pri predsedniku tehničnega odbora Stanko Juriju v Delavski zbornici. Hermes naj dostavi številke krogov in hrblne številke, Sava naj dostavi zvonce. Vrhovni reditelj je g. Vospernik, nadzor nad blagajno g. Medved, biljeter pri vходу g. Brodar. Zadržaja seja pred prireditvijo je v soboto ob 20 v posebni sobi pri »Americancu«. Danes ob 17 obvezen trening vseh verificiranih dirkačev in dolo- čenih skupin na dirkališču Hermes.

Tekme za juniorski pokal

V soboto in nedeljo se je nadaljevalo tekmovalje za juniorski pokal SK Ilirije. V soboto sta se vršili za dve izločitveni tekmi med Iteko in Hermesom ter po- novna med Mladiko in Jadranom. Prva je končala z rezultatom 1:1, in ker tudi podaljšek ni prinesel od- ločitve, je Hermes prišel po črebu v ožje tekmovalje. V drugi tekmi pa so tehnično boljše izveščani Mladikarji odpravili v zanimivi in vseskozi napeti igri živlne Jadranse z rezultatom 2:1.

V nedeljo pa se je že vršilo prvo kolo tekem po točkah. Rezultati so bili Ljubljana:Reka (utešno) 3:2. Tehnično dobro moštvo Ljubljane je odpravilo Rečane z gornjim rezultatom in je pokazalo, da ima v svoji sredi izborni material.

Ilirija:Hermes 3:0, p. f. Gradnji je postopanje Hermes, ki ni nastopil proti Iliriji ter tako povzročil nepotrebne zmede v tekmovalju.

Obe tekmi sta bili na Stadionu.

Na Primorju pa so igrali:

Sveoboda:Mladika 7:0. Dobra igra napada Svo- bode, ki mu telesno silka obramba Mladike ni bila kos. Primorje:Slavija 4:2 (1:2). Slavija je odlično začela in kmalu vodila z 2:0. Ko pa so po nepotrebnem menjali igralce in razbili obrambo, tudi napad ni mogel več funkcionirati, so dobili besedo Primorjani in energično izenačili ter zabili še dva daljša zgodila. Prisopimti pa je treba, da je sodnik g. Žitnik prisodil dve preostri enajstmetrovki v prid Primorju.

Na igrišču Mladike se je vršila ena sama tekma za utežno darilo in to med Istra I:Istra II 6:2. Dve garnituri Istre sta pokazali solidno znanje ter uverili gledalce, da je mladi klub zmožen obstojati.

Kol drugo srečanje bi se imelo vršiti Panonija: Jadran 3:0 p. f., ker Jadran ni nastopil. Kakor smo že značkomu povedali, morajo mednarodni krogi na- peti vse sile, da se ne razpadejo že med mladimi sportniki navade, ki škodujejo ugledu sporta. Ener- gično je treba kaznovati moštva, ki na nefair način pustje nasprotnika na cedlu, ki pride včasih celo ure daleč na tekmo, to pa včasih le zato, ker so izpadla iz ožje konkurence.

V splošnem pa moramo zopet reči, da nam, razen v par slučajih, nudi jo te tekme prav dober nagon in tudi dokumentirano prilčno močno razvito sportno zavest pri nogometnem naraščanju.

Tabela juniorskega tekmovalja:

Za pokal:	Svoboda	1	1	0	0	7:0	2
	Ilirija	1	1	0	0	3:0	2
	Primorje	1	1	0	0	4:2	2
	Slavija	1	0	0	1	2:4	0
	Hermes	1	0	0	1	3:0	0
	Mladika	1	0	0	1	7:0	0
	Mars	0	0	0	0	0:0	0
Utešno:	Panonija	1	1	0	0	3:0	2
	Istra I	1	1	0	0	6:2	2
	Ljubljana	1	1	0	0	3:2	2
	Reka I	1	0	0	1	3:5	0
	Jadran	1	0	0	1	0:5	0
	Istra II	1	0	0	1	6:2	2
	Reka II	0	0	0	0	0:0	0

Celje

Primarij dr. Ralšp od 6.—16. septembra ne ordinira.

Manjšinski razred na celjski mestni narodni šoli ukinjen. S šolskim letom 1934-35 je na celjski mestni narodni šoli ukinjen samostojni nemški oddelek zaradi nezadostnega števila učencev.

Koliko Celjani so je bolniško zavarovani? Včerajšnja Delavska politika poroča, med celjskimi vestmi, da je po zadnjem izkazu SUZORJA zavarovanih pri vseh treh bolniških blagajnah (OUZD, Trgovsko bolniško podporno društvo in Merkur) 4171 Celjanov, t. j. 54,86% vsega prebivalstva, pri čemer pa seveda niso všeti cinkarniški delavci ter železniški in drugi državni uslužbeni. Nam se dozdeva, da se je pri tej ugotovitvi Delavska politika nekoliko urezala. Pri zadnjih volitvah v Delavsko zbornico je bilo v Celju volilnih upravičencev in to so člani bolniških blagajin, nekako nad 4000, kateri pa niso samo iz celjske, temveč tudi iz okoliške in mogoče še iz katere druge občine, zato zgoraj omenjeni procenti ne bodo odgovarjali dejstvu. Celjska občina sama ima res okrog 8000 prebivalcev, z okoliško vred jih nad 18.000, zato je odstotek prebivalstva, ki je podvržen zavarovanju v Celju in okolici, precej manjši, kakor pa 54,86%.

Huda nesreča v Gaberju. Včeraj malo pred 9 dopoldne je vozil hlapec Celjske milarne Sturman Franc voz, naložen z zaboji mila iz tovarne na kolodvor. V Gaberju pred Westnovo vilo je prišel vozu nasproti avtomobil, konj se je splasil, Sturman je pa padel pod voz in so šla kolesa čez njega. Privatni uradnik g. Horvat, ki je videl to nesrečo, je z bližnje telefonske govornice poklical rešilno postajo, ki je bila z avtom takoj na mestu in težko ranjenega Sturmara prepeljala v bolnišnico.

Novo mesto

Za gvardijana tukajšnjega frančiškanskega samostana je bil vnovič izvoljen doseđani gvardijan p. Ciprijan Napast. Bali smo se že, da ga bomo izgubili, ko smo čuli, da je bil na provincialnem kapitulu slovenske frančiškanske province izvoljen za definitorja.

Ob priliki evharističnega kongresa v Mariboru priporočamo:

Obiskovalci Maribora dobite snažno prenočišče, dobro kuhinjo, izvrstna vina pri restavraciji

R. Gračner
Koroška cesta 3

poleg Cirilove tiskarne in »Slovenca«. Točna in solidna postrežba! Priporoča se R. in T. Gračner

Velika izbira moškega in ženskega blaga, svile, platna, barhenta itd. po najnižjih cenah pri

M. Gajšek

Glavni trg 1, pod Veliko kavarno

HOTEL

restavracijo ali boljšo gostilno vzamem takoj v najem. V pošte pridejo mesta z večjim prometom. Strogo tajne ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Premožen restavrater«.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlada služkinja
vajena nekoliko kuhe — išče službo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Posušeno dekle« št. 10256. a

Prodajalka
starejša moč, dobro vajena vodstva specerijske trgovine, s 3000 Din kavicami — išče službo v Ljubljani. Naslov pove upravo »Slov.« pod št. 10264. (a)

Vajenci

Učenca
poštenega, kmetskih staršev, ki ima veselje za trgovino in ima vsaj dva razreda meščanske ali srednje šole, sprejme takoj trgovina z mešanim blagom Lenarčič Stanko, Nova vas pri Rakeku. (v)

Službodobe

Izurjene pletilje
sprejme za stalno Soss K., Mestni trg 18. Kupim večjo množino špul.

2 čevljar. pomočnika
takoaj sprejem. Zarnik Alfonz, Gajeva 9. (b)

Več izurjenih pletilj
sprejme za stalno F. Kos, Ljubljana, Zidovska 5. (b)

Delavec
oženjen, pošten, trezen, delaven, se išče za vsa kmetska dela na malem posestvu blizu Maribora. Pismene ponudbe pod »J. L.« upravi »Slovenca« Maribor. (b)

Pisarniško moč
resno osebo, ki je verzirana v poslih društvenega življenja in zmožna strojepisja — išče moč za predpoldansko delo. Plača primerna. Nastop takoj. — Pismene ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju. (b)

PREHODNA DEKLŠKA DOBA JE MED 12. IN 17. LETOM.

To je doba, ko mora imeti vsako dekle jako in zdravo kri, močne in zdrave živce in izboren tek. To daje »Energin« za jačanje krvi, živcev in teka.

»Energin« se dobi v vseh lekarnah, polilitraska steklenica 35 Din.

Spretni šivilje

vešče šivanja bluz, sprejem za stalno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10227 (b)

Denar

Posredujem
denar na hranilne knjižice velikih denarnih zavodov Rudolfa Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-II. (d)

Hranilno knjižico
Mestne hranilnice Ljubljanske za 6600 Din — prodam proti gotovini. Ponudbe pod »Mestna« št. 10284 upravi »Slov.« (d)

Hranilne knjižice
Mestne hranilnice Ljubljanske za 400.000 Din prevzamem proti mesečnemu odplačilu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prvovrstno kritje« št. 10290. (d)

Dijaki

Dva dijaka (-nji)
sprejem — s hrano ali brez — sredina mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10289. (D)

Stanovanja

ODDAJO:
Stanovanje
3 velike sobe, se takoj odda. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poleg sodnije« št. 10196. (č)

Citajte in širite »Slovenca«!

Glasba

Redka prilika!
Krasen črn klavir, železne konstrukcije, se izredno poceni proda. Skaza, Poljanska cesta 54. (g)

Ivan Kacin, Domžale
dobavlja harmonije od Din 2000, pianine, nove, od 10.000 Din. Oglejte si naše izdelke na Velesjmu, paviljon Glasbene Matice »Je.« (l)

Posestva

Droben oglaš v »Slovenca«
posestvo ti hitro proda; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Prodamo posestvo
v Spodnji Šiški: glavno poslopje (bivša šola), skladiščno poslopje, garažo, lope, drvarnice, vsega 760 m² zazidane ploskve ter ograjeno dvorišče. Primerno za vsak obrat, javni zavod ali stanovanjsko. Kupnina v prevzemu hipoteke in gotovini. V hranilnih knjižicah 30% več. Konzumno društvo Ljubljana, poštni predal št. 72. (p)

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Obrt

Kozmetični salon
»Slava Gril«, Bethovnova št. 15 — se priporoča cenjenim damam. (t)

PLUGE

FRAN STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1 in na Velesjmu, paviljon E 504—511.

Poskusna oranja, ki so se vršila po deželi, so pokazala izborne rezultate.

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajatelj motorja bi znebil se rad.
brž kupca ti mnogo prihrani Slovenec najmanjši inerat

Dobro in poceni
se oblečete pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14.

Cvetlični med
prodajam na debelo po 12 Din kg. — Čebelarstvo Bartolovič, — Piškorevci, via Djakovo. (l)

Telefon 2059
PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi

Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

Ia suhe slive (češplje)
zaboji po 5 kg 38 Din, po 10 kg 73 Din, vreče po 50 kg 275 Din francovoznina razpošilja — G. Drechsler, Tuzla. (l)

Šivalni stroj
pogrezljiv, malo rabljen, ugodno napredaj. Dravska 11. (l)

10 kadi po 1000 l
za žganjekuho — skupno ali posamezno — poceni proda Drašler Anton, Borovnica. (l)

Sirite »Slovenca«!

ŽIMA
za žimnice in drugo mehko opremo mora biti obdelana s specialnimi stroji. Tako obdelana žima odgovarja vsem higijenskim zahtevam, ni mastna, ker je dobro prekuhana, je brez duha ter onemogoča molje in drugo golazen. Največjo izbiro tovrstne žime Vam nudi po najnižjih cenah samo trdka

J. KNIFIC
tovarna
za žimo
Na velesjmu paviljon „F“

KAKOR KRONOMETER BO DELOVAL VAŠ ŽELODEC,

ako jemljete za iztrebljenje prašek »Magna« purga. Otroci malo, odrasli veliko žlico na vodi. Ako použijete prašek »Magna« na konici noža, pospešuje prebavo, odpravo zažetenja, zgago, vzpehavanje, bluvanje in zoprni dihi ust. Zdravi: želodčni in črevesni katar, hemoroide in ture v želodcu.

»Magna« prašek se dobi v vseh lekarnah. Zavoček 4 Din.

(Reg. S. br. 4788/32)

Ali ste že poravnali naročnino?

Šolske potrebeščine

po najugodnejši ceni nudi

Podružnica Jugoslovanske knjigarne, prej H. Ničman
Ljubljana - Kopitarjeva ulica 2

Alja Rahmanova:

21

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske šene

Iz zemlje je vetajala lahka megla, dih črne zemlje, ki sprejema pomlad, pomlad, ki je s poljubom izvalila zelene bističe iz suhih stebel! Življenje je dihlo iz tople, črne zemlje, ki se je pripravljala na nove porode. Kot božanski čar me je prevzela večna, neskončna skrivnost porajanja. »Kako čudovito je danes!« sem rekla Otmarju in se privila k njemu. Ušedla eva se na breg. Koški zemlje, ki sva jih sprožila z nogami, so se počasi kotahili proti vodi.

Dolgo eva molčala. Zmerom bolj sem se vtapljala v morju sreče, ki me je objelo, ko sem čutila dih zemlje, ki je vel okrog mene. Tudi v meni, v mojem telesu, se budi novo, porajajoče se življenje, tudi jaz bom rodila novo življenje, kakor zemlja okrog mene, ki se čutim zdaj z njo eno. Moj Bog, kako ljubim vsako življenje in kako sem Ti hvaležna, da si mene izvolil, da dam življenje novemu bitju! Moj otrok! Videla sem ga pred seboj, kakor sem si ga videti zaželela, kakor sem ga zasanjala. Smehljala sem se v tibi radosti, tako sem bila polna sreče. — — —

Otmara me je začudeno pogledal, z obraza sem mu brala skrb in nemir.

»Alja,« je dejal, »ni dvoma, da si v drugem stanu. Toda, toda — bojim se — ne upam si misliti na to, kaj bo iz tega!«

Topli veter je prinašal od reke sem nežni, oživljajoči vonj, ki je puhel iz ovetoče zemlje tam preko, kjer so se razprostirala polja in travniki nemških naseljenecv.

»Alja, dragica!« je nadaljeval Otmara čez čas. »Tako zelo se bojim zate!« Je se ti kaj zgodil? Tega bi ne mogel prenesti, saj nimam nikogar, razen tebe!«

Nežno me je z obesa rokama prijel za glavo

in mi gledal v oči. Potem sva uprla pogled v daljavo, ki je bila temna in siva. Dolgo sva tako sedela, kako dolgo, ne vem. Jaz v znagoslavnem veselju matere, ki nosi v sebi čudo nastajajočega življenja, in tesno ob meni Otmar, založen in obupan, ker se boji za življenje edinega človeka, ki ga ljubim.

Edinega, saj še ni mogel čutiti ljubezni do bitja, ki je plavalo liki senca v temnih meglah neznane bodočnosti, istega bitja, ki sem ga jaz že jasno videla pred seboj, tako jasno, kot nečete bilke in brste, ki jih zdaj pomlad čara iz zemlje. On ni mogel slišati vseoblastne pesmi porajajočega se življenja... Ni je mogel slišati, ker jo je preglasil glas razuma, ki je pretehtaval vse možnosti in verjetnosti bodočih dogodkov, dočim je mene omamljala podzavestna, preprosta, brezčasna blaženost materinstva, ki me je družila z veleporodnico naravo...

Lakote sem se menda že privadila, kakor vsi ljudje v Rusiji, ki niso komunisti. Toda kako mučen je glad za nosečo! Nepristano mislim na jed, domišljija mi prikazuje vsakovrstne privide: zdaj pirog (vrsta kolača) z jesetrom, drugič balik (prekajena riba), včasih tudi samo navaden košček kruha, toda pravega, belega kruha. Da bi mislila na oranže ali grozdje, tega mi niti domišljija ne dopušta. In potem se nepristano oglasa vprašanje: bo-li hrana, ki nam jo zdaj daje država, zadostovala za me in za otroka? Mar ne bo njegovo telo obušilo posledic nezadostne prehrane? Nikdar ne tožim, toda od dne do dne mi je težje.

13. julija 1921.

Zopet je bil sobotnik. (Sobota popoldne, ko delajo »prostovoljno«, brez plače.) Zdaj ni sobote brez sobotnika in ne nedelje, ki bi ne bila voskresnik. (Nedelja, ko delajo »sprostovoljno«, brez plače.) Meni je posebno težko, v tem stanju stati do kolen v vodi in nositi polena po gugajočih se deskah z ladje na breg.

Bil je mrzel, siv, nemiren dan; valovi Irliša so šumeli arditno in votlo. Sestradini, izmučeni ljudje so vlačili težka brezova polena. Vsem se je videlo, da so morali zbrati vso energijo, da so prisilili telo in duh k temu pravilu.

»No, tovariši, zapojte »Internacionalno«, pa bo takoj vse bolj veselo!« nam je zaklical zavjedujoči (uradnik), ki je nadziral delo. Pokorno smo zapeli. Kot zasmeh so nam donele na uho besede: »Kvišku, narod gladnih in zaslužjenih...«

Da, zdaj smo svobodni in siti, svobodni in siti! Najbolj mučno je na teh sobotnikih to, da navadno prazno slamo mlavimo. Na primer zadnjič: Ukaz, da morajo uslužbenci v knjižnici iz te in te ladje razlovarjati drva. Dobro, raztovorili smo. Potem se je pa pokazalo, da nam je gosposka določila napačno ladjo; morali smo zopet vse naložiti in nedeljo so proglasili za voskresnik, ko moramo pravo ladjo raztovoriti...

Včeraj mi je bilo delo posebno neprijetno, ker se mi je na majajočih se deskah nepristano vrtilo v glavi.

Šla sem k zavjedujočemu in mu rekla: »Tovariš, dovolite mi, prosim, da grom domov, zakaj v tem stanju res ne morem dalje delati!«

»To ne gre, prinesite zdravniško izpričevanje!« Sicer pa dobite dva meseca pred porodom dopust, do tedaj ne morem ničesar storiti!«

Šla sem in se ušedla na bruno, da bi vsaj nekaj trenotkov počila. Tedaj pride Otmara, in ko vidi, za kaj gre, reče:

»A, kaj! Vrag naj vzame vso sovjetsko republiko, pojdiva domov! Midva je ne bova rešila, če potegnava par polen več ali manj iz ladje. Ne morem gledati, ko se mučite!«

Počakala sva trenotka, ko je bil zavjedujoči ravno na ladji, in sva se previdno izmuznila. Doma sem se ulegla in nisem več dan mogla ustati. Nepristano se mi je vrtilo v glavi in bilo mi je, ko da ne morem z nobenim udom več geniti.

20. julija 1921.

»No, otroci, danes sem vendar dobil imenovanje za naše rojstno mesto!«

S temi besedami je stopil danes opoldne oče v vagon. Bože moj, kakšen hrup je nastal, kako so vsi vprek kričali in tekali! Vse življenje se bo temeljito predručilo, vse se obrnilo, vse bo zopet ušlo, to trdno upamo. Seveda, tako nedolžna stvar ni. Čuli smo že o nekaterih primerih, da so ljudi pozvali nazaj v R., pa so jih potem ustrelili, ker so pred dvema letoma pobegnili pred Rdečimi v Sibirijo.

Toda, kje in kdaj je pa kdo zdaj povsem varen? Zato misel na eventualne težave ni mogla na površje in prevladalo je veselje nad tem, da je napočil trenotek, ko nas zopet povede v domače vseučiliško mesto.

Toda prav kmalu se nam je začelo ohlajati veselo navdušenje. V prvem hipu smo popolnoma pozabili, da živimo v sovjetski državi, kjer nikdo ne sme delati, kar bi hotel. Oče ima res v žepu premetilni odlok za R. Kaj pa mi? Prvič: nihče ne sme svojega službenega mesta svojevoljno zapustiti in potem imamo odredbo, ki je bila pred kratkim izdana, da tako zvani kulturni delavci pod nobenim pogojem ne smejo zapustiti Sibirije, ker jih v Sibiriji nedostaja. Treba nam je torej doseči premeštev v Rusijo ali eventualno poziv iz R. Takež sem napisala nekaj pisma v R., naj nas vseučilišče kot tam vpisane dijake pozove nazaj. Nato sem šla na SibNarObraz (urad za narodno izobraževanje v Sibiriji) in se tam zglasila.

V velikanskem poslopju, kjer je zdaj nastanjen SibNarObraz, je bilo vse živo ljudi. Vsi prostori so natrpani z uradniki, toda na kogarkoli sem se obrnila, nobeden ni vedel ničesar. Odgovor je bil vedno isti:

»Tovariš, pojdite k temu in temu, on ima referat v tej zadevi.«